

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^E JAARGANG

WOENSDAG 23. MAART 1932

No. 847

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
 COMMISSIE VAN ADVIES:
 Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
 Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
 Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
 Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
 Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
 Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
 Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
 Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
 Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
 jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
 Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
 vangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
 ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangetekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
 volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
 tenties: Nijgh & van Ditmar, Uitgevers, Rotterdam, Am-
 sterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No.
 145192.

BERICHT.

In verband met de a.s. feestdagen zal ons weekblad
 in plaats van Woensdag 30, op Donderdag 31e Maart
 a.s. verschijnen.

22 MAART 1932.

Ook deze week bracht geen verandering in den
 toestand van de geldmarkt. De prolongatierente no-
 teerde onveranderlijk 1 pCt.; Callgeld was voor $\frac{1}{2}$
 pCt. weder ruim verkrijgbaar en ook particulier dis-
 conto bleef laag. Weliswaar is de rente iets hooger
 als in het begin der maand, maar voor $1\frac{3}{16}$ à $1\frac{1}{4}$ pCt.
 kon men toch gemakkelijk plaatsing vinden en alleen
 in afwachting van de inschrijving op schatkistpapier
 waren geldgevers iets meer terughoudend. De uitslag
 van de inschrijving is echter dermate laag geweest,
 dat een nieuwe inzinking van de discontorente wel
 moeilijk kan uitblijven.

Bij de inschrijving op het schatkistpapier werd in
 totaal ingeschreven voor f 143.678.000. Toegewezen
 werden f 7.990.000 driemaands promessen à f 997,51
 of ca. $\frac{31}{32}$ pCt.; f 9.700.000 zesmaands promessen à
 f 993,03 of ca. 1% pCt. en f 20.954.000 jaarbiljetten
 à f 1013,— of nog niet ten volle $2\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank is
 de post binnenlandsche wissels verminderd met
 f 429.000. De beleeningen namen daarentegen met
 f 701.000 toe. Zoowel de post papier op het buiten-

land als de diverse rekeningen onder de activa der
 Bank geven een toeneming te zien, welke respectie-
 velijk f 40.000 en bijna f 2 miljoen groot is.

De post munt en muntmateriaal steeg met f 687.000,
 waarvan f 492.000 op rekening komt van den goud-
 voorraad.

De biljettencirculatie is met f 8,7 miljoen inge-
 krompen. De saldi in rekening-courant namen daer-
 entegen met f 11,5 miljoen toe; het saldo van 's Rijks
 Schatkist vermeerderde met f 7,5 miljoen en de saldi
 van anderen met f 4 miljoen. Het beschikbaar me-
 taalsaldo blijkt met f 445.000 te zijn gedaald; het
 dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 78 pCt. even-
 als de vorige week.

* * *

De Gulden lag de afgelopen week flauw; derhalve
 waren de leidende wisselkoersen hier vast. Ponden
 kwamen van 8.98 op 9.10; slot 9.06 $\frac{1}{2}$. Dollars va-
 rieerden de geheele week weinig 2.4795—2.4765—
 2.4810; op den laatsten dag ontwikkelde zich groote
 vraag en steeg de koers tot 2.4850. Dollars tegen Pon-
 den kwamen van 3.62 $\frac{1}{2}$ op 3.65 $\frac{1}{2}$. Fransche Francs
 iets lager 9.76 $\frac{1}{2}$ —9.75 $\frac{1}{2}$. Belg's 34.65—34.64. Mar-
 ken schommelden rond de 59.—. Lires ca. 12.85. Van
 de Noordelijke deviezen noteerde Kopenhagen 49.90,
 Oslo 48.60 en Stockholm 49.60. Finsche Marken
 4.17 $\frac{1}{2}$. Peseta's lager: 19—18.65. Canadeesche Dollar
 2.22 $\frac{1}{2}$. Yen 80.

Termijn-Ponden waren gezocht; één- en drie-
 maands noteerden resp. 1 en $2\frac{1}{2}$ c. boven contant.
 Dollars deden nog disagio: één-maands 5, drie-maands
 20 punten.

LONDEN, 21 MAART 1932.

De Bank van Engeland heeft haar taktiek nu blijk-
 baar geheel omgedraaid en gaat de markt voor in het
 streven naar lagere rentekoersen. Eensdeels is dit,
 gelooft men, er op gericht om de speculatie te decou-
 rageeren in het aanhouden van korte sterlingsaldi.
 De speculatie zal echter geen groote waarde hechten
 aan het eventueele rentepercentage, daar zij toch ge-
 richt is op kapitaalwinst.

De verlaging op Donderdag 1.1. tot $3\frac{1}{2}$ pCt. was
 in ieder geval eene verrassing, maar bracht het offi-
 ciële disconto nog steeds niet in contact met parti-
 culier disconto, daar dit laatste tot even boven 2 pCt.
 inzakte, in de verwachting, dat het bankdisconto ver-
 der tot 3 pCt. verlaagd zal worden.

Geld was verleden week over het geheel gemakke-
 lijk, terwijl disconto op Donderdag voor schatkist-
 promessen tot $2\frac{1}{16}$ — $2\frac{1}{2}$ pCt. en voor bankaccepten
 tot $2\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ terugliep.

Op de deviezenmarkt blijft Sterling gezocht, vooral
 tegen aanbod van Dollars. Indien van officiële zijde
 dit aanbod van vreemde valuta niet steeds grif werd
 opgenomen, zoude Sterling een sterke stijging te zien
 geven.

DE CRISIS EN DE SALARISSEN DER AMBTENAREN.

De uitingen in ons parlement, in de Nederlandsche pers en in vele vakvereenigingsvergaderingen, bewijzen, dat de crisis de gedachten allerwege heeft vaardig gemaakt over de vraag: „Moeten de gevolgen van de crisis noodzakelijkerwijze leiden tot verlaging der ambtenaarssalarissen?”

Het wil mij voorkomen een even belangrijke, zoo niet belangrijker vraag te zijn: „Zullen wij dóór moeten gaan met een systeem van salariering en pensioeneering, dat er vrijwel op neer komt, dat de ambtenaar vanaf zijn aanstelling tot zijn pensioeneering, volgens vaste wetten en regels, salaris en salarisverhooging ontvangt, om daarna vanaf de pensioeneering tot den dood volgens vaste regels een onveranderlijk pensioen te ontvangen?”

Dat het bestaande systeem met den besten wil niet te handhaven is, zagen wij reeds, zoowel in het buitenland als hier, alsmede ook in Ned. O.-I. Het Regeeringsbesluit tijdelijk 5 pCt. verlaging op ambtenaarssalarissen toe te passen wijst er andermaal op, dat bittere noodzaak kan optreden, die feitelijk het geheele gebouw van de ambtenaarssalarissen op min of meer losse schroeven zet.

Zoolang de algemeene welstand van ons volk voortdurend steeg, kon aan de aangegane verplichtingen van de overheid ten opzichte van haar ambtenaren betrekkelijk gemakkelijk worden voldaan; nu het getijde niet alleen gekenterd is, doch een krachtige en naar het zich laat aanzien langdurige ebbe optreedt en tevens het dreigende spook van de werkloosheid den kop opsteekt, meenen velen en daaronder bij uitstek „intellectuele elementen”, dat er verlaging moet plaats hebben en dat dus ook de ambtenaren als deel van het volk met goeden wil, zij het dan ook niet met geestdrift, hebben te berusten in verlaging.

Daaraan knopen zich dan vast de denkbeelden, hoe die verlaging verdeeld moet worden over de diverse categorieën ambtenaren en tevens of de verlaging gebonden moet zijn aan de voorwaarde: „dat als de tijden weer beter worden de verlaging er weer afgaat.” Of moet de verlaging permanent zijn?

Hoe de verlaging het best verdeeld wordt over de categorieën ambtenaren, zal hier niet worden besproken.

Het wil mij voorkomen, dat vele groote moeilijkheden ten opzichte van het ambtenaarssalaris ontstaan zijn; doordat het tot nu toe gevolgde systeem m.i. principieel onjuist is. Deze onjuistheid trad echter niet duidelijk aan het licht, omdat het ons over het geheel genomen als volk zoo goed ging. Nu het ophoudt „goed te gaan”, treedt het „oorsprongsgebrek” der moderne salarisregeling des te duidelijker naar voren. Het ambtenaarssalaris behoort m.i. niet vast te zijn, doch moet veranderlijk wezen en wel in functie, in afhankelijkheid dus, van den algemeenen nationalen welstand.

Daalt de algemeene welstand, dan dienen m.i. alle ambtenaarssalarissen automatisch te dalen, doch onmiddellijk sta hiertegenover, dat als de algemeene welstand stijgt, alle ambtenaarssalarissen even automatisch verhoogd dienen te worden.

In de jaren vóór den grooten oorlog was er in ons land ongetwijfeld een behoorlijke stijging waar te nemen in den algemeenen welstand van het volk en het gemiddeld jaar-inkomen van het particuliere gezinshoofd in Nederland stak toen zeer gunstig af ten opzichte van het gemiddeld inkomen van den ambtenaar-gezinshoofd. De regeering kwam toen geenszins eigener beweging met voorstellen om de ambtenaarssalarissen te verhoogen en het moest November 1918 worden tot de z.g. Troelstra-revolutie met een ruk een verandering gaf, die, hoewel zeer noodig, onjuist was, omdat het salaris wederom werd vastgesteld zonder rekening te houden met den welstand van de natie. Dit moest zich wreken, want de overheid werd wél gedwongen op haar schreden terug te

keeren en door diverse maatregelen, om den geijkten term der heeren van de Bonden te bezigen: „de arbeidsvoorwaarden van den ambtenaar te verslechteren.” Deze verslechteringen konden echter niet plaats hebben, zonder het vertrouwen van de zijde van den ambtenaar te schokken.

Dat onze regeering eigenlijk voortdurend gevoeld heeft, dat een reguleator op het salarissysteem noodig is, blijkt eenvoudig uit de maatregelen, die zij genomen heeft of nog wenscht te nemen, maar het begrip „automatische regulatie” heeft zij nog niet openlijk aanvaard.

De regulatie, die zij feitelijk toepast, is een reguleering met schokken. Toch heeft de regeering *eigenlijk* het denkbeeld reeds aanvaard van automatische regeling. Vanwaar anders de toezegging: „Wij trekken er nu 5 pCt. af, maar als het goed gaat, zullen wij ons gelukkig rekenen om die er weer bij te doen”?

Alvorens dieper op dit vraagstuk in te gaan, zal het goed zijn het eens te hebben over de waarschijnlijkse gevolgen van een dergelijke gewijzigde salarisregeling, als door mij bedoeld.

Wij krijgen dus dan een regeling, die in onderling overleg en veelal ook in strijd tusschen de vertegenwoordigers van beide partijen verkregen is en voldoet aan de voorwaarde om voor één bepaald oogenblik de wederzijdsche partijen te bevredigen, welk oogenblik correspondeert met een bepaalden Nederlandschen welstand, en dan voorts een verdere regeling, waarin de wet van afhankelijkheid gegeven wordt tusschen den Nederlandschen welstand en het gemiddeld salaris van den ambtenaar.

De grondregeling behoort dus m.i. uitsluitend te gaan om de vaststelling der verhouding: gemiddeld salaris met inachtnaam van pensioen Nederlandsch ambtenaar tot gemiddeld jaar-inkomen Nederlandsch gezinshoofd niet-ambtenaar (welk bedrag ik beschouw als een rationeele graadmeter van den Nederlandschen welstand).

De regulatie-regeling betreft uitsluitend de *wet* van afhankelijkheid tusschen nationalen welstand en het gemiddeld ambtenaarssalaris met inachtnaam van pensioen.

De strijd gaat dus allereerst over de vraag: „Is de gemiddelde ambtenaar, meer of minder voornaam in onze samenleving dan de gemiddelde particulier?”

Nu weten wij allen, dat onze samenleving de diverse beroepen op de meest verschillende wijzen betaalt (dus op die wijze hare appreciatie uitdrukt voor de relatieve belangrijkheid van den dienst door de betreffende categorie van personen aan de gemeenschap bewezen). Tevens zien wij, dat in den loop der tijden ook relatieve plaatsverschuiving van groepen plaats heeft, m.a.w., dat de gemeenschap in hare appreciatie van bepaalde diensten veranderlijk is, zij het dan ook dat die veranderingen zich in den regel vrij langzaam voltrekken.

De vraag dient dus te zijn: waar moet op dit oogenblik als groep het ambtenarencorps worden geplaatst? Vormen zij het „zout der aarde” en moeten zij als zodanig bovenaan staan? Moet al dan niet hunne positie als zijnde stabielere dan die van den particulier hiervan de gevolgen ondervinden in den vorm van een aftrek t.o. van het gemiddeld inkomen van den particulier? Daarom moet de strijd gaan, *niet* om een salarisschaal in guldens, die zeker toch niet te houden is als de nood aan den man is.

De ambtelijke stand zou op deze wijze een veel zuiverder band krijgen met de overige bevolking en tevens een veel grooter belang krijgen bij de welvaart van Nederland. Op regelmatige tijden zouden natuurlijk toch onderhandelingen, overleg, georganiseerd overleg, of hoe men het noemen wil, moeten plaats hebben tusschen de vertegenwoordigers van beide partijen, dus tusschen de bonden, die de belangen van de

ambtenaren vertegenwoordigen aan den eenen kant en de overheid of de overheidsorganen aan de andere zijde. Ik ben er mij namelijk wel van bewust, dat welk systeem men ook op een bepaald oogenblik toepast en welke reguleator men op het systeem zet, men toch nog na eenigen tijd de gelegenheid zal moeten hebben om het geheel opnieuw onder de oogen te zien.

De drang om het ambtenaarssalaris te hoog op te voeren, opdat het overige Nederland zich daaraan zoude spiegelen, houdt vanzelf op; want dat salaris is oorzakelijk verbonden aan de volkswelvaart.

Volgens mijne persoonlijke inzichten zal het juist zijn het gemiddeld ambtenaarssalaris met inachtnaame van pensioen gelijk te nemen aan het gemiddeld inkomen van het niet-ambtelijk gezin. Dit houdt verband met mijne opvatting, dat het ambtenarencorps per ambtenaar als het ware gelijkelijk belangrijk is voor de gemeenschap als het niet-ambtelijke gezinshoofd.

Dat het te allen tijde noodig is, doch ook zeer speciaal bij de door mij voorgestelde regeling, om niet meer ambtenaren te hebben dan strikt noodzakelijk is, spreekt geheel vanzelf. Alle ambtelijke bedrijven dienen m.i. zooveel doenlijk in particulier régime te worden gebracht, zij het dan ook met toezicht en controle van de overheid op veiligheid van het bedrijf, juistheid van administratie en bij monopolistische bedrijven op de tariefstelling van het product of de dienstverrichting.

Nem ik een voorbeeld ter nadere vastlegging van het voorgaande:

Stel gemiddeld jaar-inkomen, dus datgene, wat in de belasting genoemd wordt: „Zuiver Inkomen” in één bepaald jaar van het Nederlandsche particuliere gezinshoofd (hierbij het Nederlandsche gezin rekende op 4,5 persoon) = f 2500, dan zou dus volgens mijne zienswijze het gemiddeld salaris van het ambtelijke gezinshoofd met inachtnaame van pensioen in datzelfde jaar eveneens f 2500 dienen te zijn.

Wanneer dan het volgende jaar het zuiver inkomen van het Nederlandsche particuliere gezinshoofd zoude dalen met bijv. 20 pCt. op f 2000, zoude volkomen automatisch ook het gemiddeld salaris van het ambtelijke gezinshoofd met inachtnaame van pensioen hebben te dalen tot f 2000.

Ik merk hierbij op, dat indien de strijd of het overleg tusschen de vertegenwoordigers van de ambtenaren en de regering nu eens mocht uitwijzen, dat de ambtenaar in de samenleving bijv. $1,1 \times$ zoo belangrijk beschouwd wordt als het particuliere gezinshoofd, dat dan de redeneering als volgt zoude worden:

In het jaar, dat het particuliere gezinshoofd f 2500 heeft, zoude dan de ambtenaar met inachtnaame van pensioen gemiddeld $1,1 \times f$ 2500 = f 2750 hebben. En bij 20 pCt. daling in het volgende jaar van het gezins-inkomen van den niet-ambtenaar zoude dan het ambtelijke gezin ook automatisch 20 pCt. dalen en dus worden:

$$f \ 2750. - - \frac{1}{5} \times f \ 2750. - - f \ 2200. - -$$

Bij stijging met 20 pCt. zou dus precies het omgekeerde plaatshebben.

Door de ambtenaarssalarissen te houden zooals ze nu zijn, nl. vast, zegt men feitelijk: ambtenaren zijn wezens, die niets te maken hebben met het wereldgebeuren, die zich daar eenvoudig niets van hebben aan te trekken. En deze stelling is toch manifest onjuist. Toegegeven evenwel moet worden, dat het de overheid zelf is geweest, die voortdurend met een zekere hardnekkigheid in dit opzicht haar eigen graf heeft gegraven, want het is die overheid geweest, die nimmer duidelijk heeft doen uitkomen, dat ze bij de ambtelijke salariering een verplichting op zich heeft genomen, die niemand op aarde, zelfs geen overheid, bij voortdurend in staat is te houden. Het formulier, bij de aanstelling van een ambtenaar aan dien ambtenaar uitgereikt, dient dus gewijzigd, wil de overheid niet dat het de ambtenaar is, die haar telkens bij dalend economisch getijde in gebreke kan stellen. Overeenkomsten op loon- en salarisgebied van de overheid t.o. van hare ambtenaren, die jarenlang duren zonder eenige regulatie, zijn dan ook daarom zoo verkeerd, omdat

INHOUD.

Blz.

DE CRISIS EN DE SALARISSEN DER AMBTENAREN door <i>F. A. Smit Kleine</i>	232
Beschouwingen over kolen. (II, Slot)	235
De Internationale Kamer van Koophandel door <i>S. Posthuma</i>	237
De Rijksmiddelen	239
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De buitenlandsche handel en de financieële toestand van Duitschland door <i>Dr. Carl Krämer</i>	240
AANTEEKENINGEN:	
Suikerverbruik per hoofd van de bevolking.....	242
Indexcijfers van scheepsvrachten	242
BOEKAANKONDIGING:	
J. Coopman. De haven van Amsterdam, besproken door <i>C. Vermey</i>	243
MAANDOPJERS:	
Emissies in Februari 1932	244
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam.....	244
Overzicht der Rijksmiddelen	244
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	245—250
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

de ambtenaar te goeder trouw denkt er een zeker houvast aan te hebben en de overheid even te goeder trouw meent deze overeenkomsten te kunnen naleven, terwijl dit slechts het geval kan zijn zolang het economische getijde gunstig verloopt.

Het is voor ieder volk van het hoogste belang, dat de overheid het meest volle vertrouwen heeft in haar ambtenarencorps, dat haar dient, en omgekeerd. En nu is dit vertrouwen, althans in die mate, waarin zulks noodzakelijk is, onbestaanbaar met een salarisregeling voor den ambtenaar, waarvan hij niet begrijpt hoe die werkt (zooals nu 't geval is) en waarin telkens voor hem onbegrijpelijke schokken voorkomen.

Ik meen dan ook, dat door een regeling te maken, die het volk en de ambtenaren als onderdeel van het volk begrijpen en duidelijk kunnen overzien, men niet bang behoeft te zijn, dat het zoo intellectueel hoogstaande Nederlandsche volk voor een regeling zoude terugdeinzen, waarbij de ambtenaar het gewicht voelt van de verantwoordelijkheid, die hij draagt en die uitkomt in het meedeelen in wel en wee van het geheele volk.

Een dergelijke regeling heeft zeer vele voordeelen boven regelingen met index-cijfers, welke klank nu van regeeringszijde gehoord wordt.

Het index-cijfer toch voor levensonderhoud, waar het hier om gaat, kan belangrijke schommelingen ondergaan, maar het zoude toch onjuist zijn, daar waar ieder burger den invloed daarvan moet ondergaan, de ambtenaren daaraan te onttrekken. Salarisregeling op „index-cijfers” voor levensonderhoud zoude de ambtenaren nog meer als nu reeds het geval is onttrekken aan het eigenlijke leven, nog meer van den ambtenaar een soort kasplant maken.

Salarisregeling op „index-cijfers” voor groothandelprijzen acht ik onjuist, mede om de min of meer groote tijdsverschuiving, die er bestaat tusschen den eigenlijken welstand en deze prijzen.

Index-cijfers toepassen op het ambtenaarssalaris wil als het ware zeggen: de ambtenaren onttrekken aan de temperatuurswisseling van het klimaat, waarin hij leeft. Wil men de ambtenaren in het algemeen gezond houden, dan moeten zij zooveel mogelijk het volle leven meeleven met de noodzakelijke en onafwendbare schakeering van vóór- en tegenspoed.

* *

Gaan wij nu over tot de beschouwing, hoe ik mij indenken, dat dit systeem van automatische ambtenaarssalaris-regeling zou kunnen werken.

Stel A = aantal ambtenaarsgesinnen in Nederland in een bepaald jaar (bij Rijk, provincie, gemeente en polder).

Stel P = alle overige Nederlandsche gezinnen in hetzelfde jaar.¹⁾

Ergo:

A + P = totaal aantal Nederlandsche gezinnen in een bepaald jaar.

Stel i_a = gemiddeld inkomen per ambtenaarsgezin in hetzelfde jaar, met inachtnaam van pensioen in guldens.

Stel i = gemiddeld inkomen der overige Nederlandsche gezinnen in hetzelfde jaar in guldens.

Dan is klaarblijkelijk:

$A \times i_a + P \times i = \sum I$ (het totale Nederlandsche inkomen in dat jaar).²⁾

C = het bedrag in guldens van alle geldelijke verplichtingen van de regeering, uit welken hoofde dan ook, uitgezonderd slechts voor salarissen, loonen en pensioenen van ambtenaren voor hetzelfde jaar in Nederland.

Dan wordt de totale verplichting in dat jaar van de overheid aangegeven door:

$$f C + A i_a$$

Stel nu verder, dat de overheid het bedrag C + A i_a put uit diverse belastingen, die eens geheven zouden worden als één enkele belasting op het inkomen, dus op $\sum I$. Hoe die belasting op de individuen verdeeld wordt speelt hier geen rol, daar we hier het gemiddeld percentage nemen.

Dan zou dus, indien gemiddeld p % belasting geheven werd:

$$\frac{P}{100} \sum I = C + A i_a = \frac{P}{100} (A i_a + P i) \dots \dots \dots (I)$$

Stel nu verder dat:

$$\frac{A}{A + P} \times 100 = \delta.$$

dan wil zulks dus zeggen, dat er van de Nederlandsche gezinnen in het betreffende jaar δ % ambtenaargezinnen zijn.

Stel verder:

$$\frac{C}{A + P} = c.$$

c is dus gelijk aan de totale jaarlijksche schuld van de overheid, verminderd met kosten voor salarissen, loonen en pensioenen per Nederlandsch gezin.

Door deze waarden in te voeren kunnen wij de wet van het financiële evenwicht (I) in een meer tastbaar begrijpelijken en sprekenden vorm brengen.

Deelen wij daartoe beide leden van de vergelijking door het totaal aantal Nederlandsche gezinnen = A + P en bedenken wij dat:

$$\frac{P}{A + P} = (1 - \frac{\delta}{100}), \text{ want}$$

$$\frac{A}{A + P} + \frac{P}{A + P} = 1.$$

Dan krijgen wij door substitutie in formule (I):

$$c + \frac{\delta}{100} i_a = \frac{P}{100} \left\{ \frac{\delta}{100} i_a + (1 - \frac{\delta}{100}) i \right\}$$

Of, wat hetzelfde is:

p, dus het belastingpercentage bij een „impôt unique” voor een sluitend budget:

$$p = \frac{100 c + \delta i_a}{\delta (i_a - i) + i} \dots \dots \dots (II)$$

Daar op het oogenblik er een bepaalde p is, dus een bepaald belastingpercentage, daar er verder een bepaalde c is, dus een berg verplichtingen van de overheid in den vorm van rente van leeningskapitaal, aflossingen, onderhoud en reparatie van overheids-eigendom, alsook bediening door anderen dan ambtenaren enz. enz., kan voorloopig althans aan de c, zijnde al deze verplichtingen van de overheid per gezin van de bevolking, ook heel weinig gedaan worden.

Het eenige wat dus overblijft is de *belasting Schroef*, doch die is niet zonder groot gevaar maar immer aan te schroeven. De i, of het gemiddelde inkomen van den Nederlandschen niet-ambtenaar daalt snel en voor het evenwicht moet dus de p of het belastingpercentage des te sneller stijgen, indien het salaris van den ambtenaar, i_a , constant blijft.

¹⁾ Het gezin wordt hier gerekend op 4,5 ziel.

²⁾ Onder „inkomen” wordt verstaan alle gelden, die ook moeten worden ingevuld op het biljet der Rijksinkomstenbelasting onder het hoofd „Zuiver Inkomen”.

Voorts moet natuurlijk tegelijkertijd voldaan worden aan de minimum-levensvoorwaarde van den mensch, die wiskundig aldus te formuleeren is:

$$i - \frac{p}{100} i = \text{constante} \dots \dots \dots (III)$$

welke constante dan het gemiddelde bestaans-minimum is in guldens per jaar van het Nederlandsche gezin.¹⁾

Nu stelt de i, of het gemiddeld inkomen per jaar en per particulier gezinshoofd zich vanzelf in en zoude de overheid met het stellen van p of het gemiddelde belastingpercentage te hoog gaan, dan blijft er vanzelf een waarde:

$$(i - \frac{p}{100} i)$$

over, dus het jaar-inkomen met aftrek der belastingen, dat kleiner zoude worden, dan de aangenomen waarde van het jaar-gezins-minimum. Ik wil hier maar mede zeggen, dat budgetaire evenwichtsvoorwaarden prachtig zijn, doch alleen dan als de begeregeerde mensch ook nog kan leven en dus niet teveel verplet wordt door de belasting Schroef.

Geen overheid kan dus ongestraft boven een zekere waarde van p = gemiddeld belastingpercentage uitgaan.

Wanneer we nu uit de statistieken nagaan, waaruit de overheid de belastingen heft, dan zien we een gevarieerd beeld van verschillende belastingen.

De Rijksinkomstenbelasting figureert daarin als $\pm 1/3$ van het totaal. Als dus alle overige belastingen evengoed zouden blijven vloeien als vroeger, ondanks de malaise, dan zoude de waarde van p voor evenwicht ongeveer door 3 gedeeld moeten worden om de heffing op het zuiver inkomen te krijgen. Doch wij weten wel beter. Alle overige belastingen worden in „Mitleidenschaft bezogen”. En dus zal de breuk $1/2$ dichter bij de waarheid liggen dan de breuk $1/3$.

Wij vonden dus hier een wet van afhankelijkheid (zie formule II) voor „budgetair evenwicht”, tusschen:

δ = ambtenaren-dichtheid in het betreffende land.

i_a = gemiddeld ambtenaarssalaris met inachtnaam van pensioen in dit land.

i = gemiddeld gezinsinkomen van den niet-ambtenaar in het betreffende land.

c = alle jaarschulden per gezin van de gezamenlijke overheid in het betreffende land, uitgezonderd die voor ambtenaarssalarissen en pensioenen.

En anderzijds het te heffen gemiddeld belastingpercentage p voor „budgetair evenwicht” van dit land bij een „impôt unique”.

Wat volgt hier nu uit?

Ten eerste, dat c, daar deze wel op den duur, doch nooit plotseling kan veranderd worden en daar i, dus het gemiddeld gezinsinkomen van den niet-ambtenaar, zich „automatisch” instelt (op het oogenblik ± 30 pCt. lager dan een jaar geleden) en daar mede door de plotselinge quasi vermeerdering van ambtenaren in den vorm van werkloozen zeer hoog is, dat het verkrijgen van „budgetair evenwicht” wel noodzakelijkerwijze gepaard moet gaan met het ten uiterste aanzetten van de belasting Schroef en voorts met de uiterste versobering van de overheidshuishouding. Welke regeering ook aan het bewind is, welke politieke richting deze ook heeft, het maakt allemaal niets uit voor het verkrijgen van „budgetair evenwicht”. Bij een plotselinge en waarschijnlijk langdurige val van de i, dus het gemiddeld inkomen van het niet-ambtelijk gezin, blijft tot herstel van het evenwicht slechts over het manipuleeren van δ , i en p. Dus de overheid kan in de gelegenheid komen, dat slechts even-

¹⁾ Neemt men voor deze constante bijv. een bedrag van f 1500.—, dan krijgt men de volgende waarden voor p, bij de waarde van i in de tabel aangegeven:

i — f	1500	1800	2100	2400	2700	3000
p —	0	16,67	28,50	37,50	44,42	50

wicht te verkrijgen is door „massaal ontslag” van ambtenaren en door vermindering van de waarde van i_a , dus vermindering van het ambtenaarssalaris, en door binnen de grenzen van het mogelijke verhooging van p of verhooging van het gemiddeld belastingpercentage.

De gelijktijdige tweede evenwichts-voorwaarde is een minimum-levensvoorwaarde ..... (III)

Zooals bekend is de mensch in dit opzicht zeer samen-drukbaar, doch toch niet onbeperkt samendrukbaar. Hier treden de overbekende bijverschijnselen op bij te

lage waarde van: $(i - \frac{p}{100} i)$, dus bij te lage waarde

van datgene, wat overblijft tot instandhouding van het leven, verhoogde sterfte, ziekte, misdaad, verhoogde kans op revolutie, op „verwildering”, enz.

En de wagen loopt hier natuurlijk het eerst vast bij de allerkleinste inkomens, dus reeds lang voor de eigen-

lijke waarde van $(i - \frac{p}{100} i)$ aanloopt.

F. A. SMIT KLEINE.

BESCHOUWINGEN OVER KOLEN.

II (Slot.)

Onze medewerker voor steenkolen schrijft ons:

Productie en Voorraden.

Naar schatting bedroeg de wereldproductie in 1931 985.001.000 ton, terwijl deze in 1930 geschat werd op 1.121.116.363 ton of 136.115.363 ton meer dan in 1931. De wereldproductie moest dus in het afgelopen jaar met 12 pCt. worden ingekrompen.

Niettegenstaande deze groote vermindering van productie werd op het eind van het jaar de wereldvoorraad op niet minder dan 70.000.000 ton geschat.

De grootste productiecentra van de wereld zijn Amerika en Europa. De productie van de Ver. Staten van bituminous coal verminderde van 461.630.000 ton in 1930 tot 378.110.000 ton in 1931 of met 18 pCt., terwijl de productie van anthraciet in 1930 69.802.000 ton bedroeg tegen slechts 59.531.000 ton in 1931 en dus met ruim 14 pCt. verminderde.

De export van Amerika verminderde in totaal van 17.350.832 ton in 1930 tot 13.088.312 ton in 1931 of met 24 pCt. De bunkers „for foreign trade” verminderden van 3.122.036 ton in 1930 tot 1.959.901 ton in 1931 of met 37 pCt. De uitvoer van Amerika naar Europa is van geen betekenis en bedraagt niet veel meer dan een 300.000 ton.

De afname van de productie en van den export is in Amerika dus sterker geweest dan in Europa. En wanneer wij de verschillende landen van Europa met elkaar vergelijken, zien wij, dat de productie het meest moest worden ingekrompen in Duitsland (16 pCt.), het Saargebied (14 pCt.) en in Engeland (10 pCt.), terwijl zij in Nederland en Polen wat toenam. De export verminderde het meest in Engeland, en wel met bunkers 25 pCt., terwijl Duitsland slechts 5 pCt. verloor en Polen een toename te zien geeft van 14 pCt.

Oorzaken van de crisis in de steenkolenindustrie.

De oorzaak van de depressie van het afgelopen jaar in de kolenindustrie ligt uit den aard der zaak in de algemeene malaise in de eerste plaats, terwijl een zachte winter geen compensatie bracht.

De huisbrandkolenindustrie is natuurlijk een seizoensbedrijf. Deze seizoens-onregelmatigheid tracht men te verminderen door het geven van zomerrabatten en ook in het afgelopen jaar is het weer gelukt door dit middel de productie regelmatiger te houden. Door den weinig kouden winter zijn dan nu ook de grossiers met de voorraden blijven zitten. Voor de industriekolen, die meer afhankelijk zijn van de conjunctuur dan van de weersgesteldheid, in tegenstelling met de huisbrandkolen, zien wij, wat wij in een crisistijd ook verwachten kunnen, evenals bij andere industrieën gedurende het geheele jaar het „hand to mouth” koopen. De voorraden bij de afnemers zijn tot het uiterste beperkt en slechts onder bijzondere omstandigheden worden groote quanta gekocht.

Wanneer betere tijden aanbreken en de industrieele bedrijvigheid weer gaat toenemen, dan kan men verwachten, dat de toestand in de kolenindustrie ook zal verbeteren. Men mag evenwel vooral niet vergeten, dat de genoemde oorzaak niet de eenige is tengevolge waarvan zij een depressie doormaakt. Ook verleden

jaar wezen wij er op, dat de kolenindustrie zelf lijdt aan een te groote productiecapaciteit in verhouding met de vraag. Het is duidelijk, dat wij in het afgelopen jaar aan overproductie leden; de geweldige voorraden, die groeiden, niettegenstaande een rigouze inkrimping der productie, wijzen dit aan. Maar wanneer deze voorraden verdwenen zullen zijn, zal de vraag naar kolen nog enorm moeten blijven stijgen, voordat er sprake zal kunnen zijn van eenige schaarschte, die voor de geheele kolenindustrie flinke prijzen zal teweeg brengen, aangezien de productiecapaciteit tegen een geweldige vraag is opgewassen. Waar het nu zeker is, dat de vraag niet zooveel meer zal stijgen, het zelfs waarschijnlijk is, dat zij langzaam zal gaan afnemen, heeft dus de kolenindustrie de periode van uitbreiding achter den rug, om een periode van evenwicht zoeken en consolidatie tegemoet te gaan.

Vóór een bestendige verbetering kan intreden zal het noodzakelijk zijn, dat de productiecapaciteit zich meer aan de vraag aanpast. Er zal een evenwicht moeten ontstaan of gevonden moeten worden op een behoorlijk prijsniveau. Een probleem, waarvoor vele diverse industrieën zich gesteld zien, maar dat in de kolenindustrie reeds zeer langen tijd de aandacht vraagt. Het is juist het feit, dat het zoo lang duurt, voordat een gunstig evenwicht gevonden is, dat bij de kolenindustrie opvalt. In principe zal men van niets anders dan van den prijs, dien de kolen op de markt opbrengen, de oplossing kunnen verwachten in het probleem der te groote productiecapaciteit, althans voorzoover men deze zijn saneerende functie zal willen laten uitoefenen. In deze functie nu wordt de prijs op de kolenmarkt beperkt. Reeds vele jaren is de kolenmarkt geen vrije markt meer. Het lijkt onnoodig hier nogmaals op de verschillende maatregelen der diverse regeeringen te wijzen. Vooral in dringende sociale problemen betreffende den arbeid vonden deze prikkel en aanleiding tot het nemen van beschermende maatregelen voor hare nationale kolenindustrie. Voor politieke invloeden is de kolenindustrie steeds zeer ontvankelijk geweest en haar groepeerings gaan nergens boven de nationale grenzen uit. Een merkwaardig voorbeeld van de betekenis van deze grenzen zien wij bij de Poolsch Opper Silezische kolenindustrie, die een geheel op export ingestelde industrie is geworden, in aaneensluiting met de overige districten in Polen.

Concentratie.

Het zijn evenwel niet alleen politieke invloeden, die de functie van den prijs belemmeren. De aaneensluitingen waarvan wij zoovele voorbeelden in de kolenindustrie zien, hebben alle hetzelfde gevolg, evengoed als zij alle voortkomen uit de behoefte de concurrentie door samenwerking te verminderen. Deze behoefte is reeds zeer lang levendig onder de kolenproducenten en is ontstaan uit de verwachting van de in hun bedrijven te maken winst. Het Westfaalsche kolensyndicaat bestond reeds lang voor de Syndizierungszwang en de Engelsche district-schemes eveneens vóór de Coal Mines Act van 1930.

Het is niet steeds gemakkelijk geweest voor de kolenproducenten om elkaar te vinden voor aaneensluiting, in welken vorm dan ook, hetzij door samensmelting der bedrijven, hetzij door samenwerking naast elkaar. Naarmate het gebied, waar binnen de aaneensluiting tot stand moet komen, en naarmate het aantal der producenten groter is in zulk een gebied, zien wij de moeilijkheden uit den aard der zaak stijgen. In Westfalen, een zooveel kleiner gebied dan Engeland, gingen aan de vorming van het Syndicaat groote fusies vooraf, terwijl deze in Engeland veel minder talrijk zijn. In Westfalen is men er dan ook veel eerder in geslaagd de onderlinge concurrentie door samenwerking op te heffen, dan in Engeland, waar zonder de Mijnwet 1930 een samenwerking nog niet tot stand zou zijn gekomen. Vaak ziet men het feit, dat men in Engeland zooveel moeilijker tot een bestendige en hechte samenwerking, zooals in Duitschland, heeft kunnen komen, verklaard uit het individualisme van de kolenproducenten aldaar. Dat het probleem niet zoo eenvoudig is, moge uit enkele volgende beschouwingen blijken, waarbij wij tevens eenige bijzondere trekken der kolenindustrie zullen aanstippen.

Wijzen wij er eerst op, dat de optimale bedrijfs-grootte in de kolenindustrie gevonden wordt in het grootbedrijf. Bij het veredelen van het product, het wasschen, zeeven en het transport, bij het kolenverbruik van de onderneming zelf, bij het leiden, controleren van en toezicht houden op den arbeid, bij de luchtverversching en de noodzakelijke hygiënische maatregelen enz. treden veel kostenbesparende factoren op in het grootbedrijf. Ter illustratie geven wij het volgende staatje, resultaat van onderzoek van een kolenenquête in Engeland van 1925, betreffende de eerste helft van dat jaar.

	Prod. der bedrijv. p. in 1000 t.	Aantal bedrij- ven	Prod. in 1000 t.	Prod. per man en per dag in cwts.	Prod.- kosten sh. per t.	Winst of verlies sh. per t.
minder dan	5	10	32	12,78	32,01	— 8,50
" "	200	307	27.360	16,22	20,23	— 1,21
" "	400	126	36.394	17,05	19,21	— 0,78
" "	600	72	35.118	18,34	18,04	— 0,14
" "	800	28	19.132	18,86	17,82	— 0,24
" "	1000	20	17.992	18,68	17,65	— 0,13
" "	2000	42	56.280	19,66	17,49	+ 0,28
" "	2000	8	22.774	19,76	17,11	+ 0,28

Door het bovenstaande wordt geïllustreerd, dat het grootbedrijf het meest economisch werkend is. Inderdaad werken hier kapitaal en arbeid met een in verhouding tot de bedrijfsgrootte toenemende productiviteit.

Dit wordt van destemmer belang naar mate de exploitatie voortgang vindt, aangezien hierdoor in de kolenindustrie de productiviteit van den bodem onherroepelijk afneemt en wel zoodanig, dat de productiviteit van het bedrijf slechts blijft bestaan voorzover deze afname door toename van kapitaal en arbeid kan worden gecompenseerd. Van het grootste belang is hierdoor de opzet van het bedrijf van den aanvang af en de ouderdom. De minst economische bedrijven zal men in de kolenindustrie aantreffen onder de oudste en tevens de kleinste bedrijven. Zij dateeren uit den tijd, toen de mechanisatie en bedrijfsleiding nog niet zulk een vlucht genomen hadden als nu. In tegenstelling hiermede denken wij aan de Nederlandsche mijnbedrijven, die tot de meest moderne behooren en die aan hun productie pas uitbreiding gegeven hebben na den oorlog en die nu gedurende dit uiterst moeilijke jaar hun afzet wisten te vermeerderen.

Tusschen de-groote en kleine bedrijven nu bestaan ook in de kolenindustrie vele verschillen in belangen, die hun invloed op aaneensluiting hebben.

De vraag naar kolen in de verschillende landen is vrij sterk fluctueerend mede tengevolge van histori-

sche gebeurtenissen, zooals bijv. de bezetting van het Roergebied, waardoor een vermeerderde vraag naar Engelsche kolen ontstond en mede tengevolge van de zoo vaak optredende arbeidsconflicten, waarbij de productie in een concurrerend land komt stil te liggen. Noemen wij bijv. de kolenstaking in 1922 in Amerika. In dat jaar kon Engeland 3.100.000 ton kolen afzetten in Amerika, terwijl deze export niet meer pleegt te bedragen dan 330.000 ton.

Deze vermeerderde vraag is aanleiding reeds gesloten mijnen wederom in bedrijf te stellen. Deze kunnen dan soms weer eenigen tijd winstgevend werken, totdat zij, nadat de markt vrij snel door het toememende aanbod bedorven is, bij veranderde tijden door de concurrentie worden uitgeschakeld. Zoo zien wij nu, dat door de depreciatie van het Pond bij de eenigszins vermeerderde vraag in Engeland reeds gesloten mijnen weer geopend worden.

Deze grensbedrijven toonen een taai weerstandsvermogen in de kolenindustrie. Zij verdwijnen moeilijk. Aan het kapitaal kan men moeilijk een andere bestemming geven, zooals men in andere industrieën fabrieken verbouwt, vaak met slechts betrekkelijk geringe kosten, teneinde voor een andere markt te werken, die betere toekomst biedt. De productiefactor bodem een andere bestemming geven is geheel buitengesloten en zoo blijven deze mijnen bestaan, totdat de schachten vervallen raken. De fluctueerende vraag dus werkt in de hand een instandhouden van een productiecapaciteit bestaande in meest kleine en oude mijnen, die een voortdurende bedreiging vormen voor een beterende markt.

Evenals in andere industrieën ziet men natuurlijk ook in de kolenindustrie, dat bij het grootbedrijf de productiekosten meer verminderen bij een grooten omzet, doordat de meerdere vaste kosten over een groter quantum worden omgeslagen, dan bij het kleinbedrijf, waarin de productiekosten zich meer evenredig aan den omzet bewegen. Het grootbedrijf heeft allereerst belang bij grooten en stabielen omzet. De fluctueerende vraag is voor de kolenindustrie nadeelig, zoodat dit hem gunstiger stemt voor aaneensluiting.

Hiertegenover staat, dat het grootbedrijf met zijn grotere efficiency in het algemeen op matige prijzen uit is met het oog op den grooten omzet, terwijl het kleinbedrijf meer bij zoo hoog mogelijke prijzen belang heeft. Dit maakt het moeilijk tot samenwerking te komen, waar deze verschillende belangen vereenigd moeten worden. Tevens voelt hierdoor het grootbedrijf zich krachtig voor den concurrentiestrijd. Maar in de kolenindustrie nu kan het grootere belang bij matige prijzen evenwel wederom in zooverre niet geheel ten voordeele van de grootbedrijven komen, daar de vraag naar kolen weinig elastisch is en het dus niet mogelijk is door lage prijzen de vraag te stimuleren, althans niet binnen afzienbaren tijd.

Bij een verminderde vraag en bijgevolg verminderden omzet drukken de kosten, die onveranderlijk en onafhankelijk van den omzet blijven bestaan, zwaarder op de grootbedrijven dan op de kleinbedrijven. Bij de kolenindustrie zijn weliswaar de loonen meer dan 50 pCt. van de productiekosten in het algemeen, maar onder deze loonen zijn vele posten, waarop niet bezuinigd kan worden, daar zij betaald worden voor arbeid, die bij bedrijfsinkrimping niet kan worden gemist. Dezen arbeid vindt men natuurlijk meer bij de grootbedrijven met hun sterk doorgevoerde arbeidsverdeling.

Denken wij tenslotte nog aan de mogelijkheden, dat een kleinbedrijf minder distributiekosten heeft, voor een locale markt werkt, of wellicht door aansluiting aan een nevenbedrijf gereeden afzet vindt en dat na faillissement de mijn voor liquidatieprijs opgekocht als herboren den strijd hervat, dan wordt het duidelijk, dat een concurrentiestrijd tusschen de verschillende bedrijven in de kolenindustrie in alle gevallen

van zeer langen duur moet zijn, en groote opofferingen moet kosten.

Men heeft dan ook in de kolenindustrie een samenwerking meestal verkozen boven een concurrentiestrijd ten einde toe. In Duitschland is het Rheinisch-Westfälisches Kohlen-Syndikat tot stand gekomen, nadat groote samensmeltingen van bedrijven hadden plaats gehad, waardoor het gemakkelijker geworden was om tot samenwerking te komen. In het afgelopen jaar werd het Syndicaat wederom vernieuwd en wel voor den tijd van 10 jaar, hoewel de producenten geenszins hiertoe verplicht waren, althans zeker niet tot verlenging voor zulk een langen duur. Dit is wel een bewijs, hoe de aaneensluitingsgedachte aldaar heeft doorgewerkt.

In Engeland heeft men in den loop der tijden groote aaneensluitingen gezien, maar hier was toch een wet als de Coal Mines Act 1930 noodig om tot geheele en nationale samenwerking te geraken. Hierbij bedenke men, dat in 1923 het getal der mijnbedrijven ongeveer 3000 was en men in 1924 1400 ondernemingen met ca. 2500 mijnen telde bij een totale productie van 269 millioenen ton. In Duitschland daarentegen produceerden in 1927 303 bedrijven 154 millioenen ton en 12 groote ondernemingen ongeveer 80 pCt. der Roerproductie.

In alle landen nu zien wij aaneensluiting in de kolenindustrie, waarvan de invloed op den prijs natuurlijk het voornaamste is, terwijl deze op een niveau komt te liggen, dat afhankelijk is van de productiekosten van de grensbedrijven. Deze minder economisch werkende bedrijven vinden dan ook een beschermd bestaan in de aaneensluiting en de vermindering van de te groote productiecapaciteit wordt hierdoor niet bevorderd.

Toch blijven ook binnen de aaneensluiting de belangenverschillen tusschen groot- en kleinbedrijf bestaan en al prefereert men samenwerking, een oplossing voor de moeilijke problemen, waarvoor de kolenindustrie zich de laatste jaren gesteld ziet, is dit geenszins. Hierbij is vooral niet te vergeten, dat alle aaneensluitingen, die den prijs hooghouden, daardoor de belangstelling van den consument voor andere brandstof verhoogen en op deze wijze tot vermindering van de vraag op den langen duur medewerken.

Nu men in de kolenindustrie in nationale groepen aaneengesloten vooral met behulp van beschermingsmaatregelen der regeeringen een zekere rust op de binnenlandsche markt geschapen heeft en deze nationale groepen in heftige concurrentie op de buitenlandsche markten tegenover elkaar staan, wint de internationale aaneensluitingsgedachte meer en meer veld. Velen hopen door een internationale samenwerking de geheele kolenindustrie te stabiliseeren en dit zijn in de eerste plaats de arbeiders, die tevens hopen het loonpeil internationaal vast te leggen, zoodat de internationale concurrentie niet meer ten koste van hun loon gevoerd behoeft te worden. Velen hopen aldus weer tot normale toestanden te komen en op deze wijze een einde te maken aan de beschermingsmaatregelen. Weer anderen wijzen er op, dat het systeem van het subsidieeren van den export ten koste

van de binnenlandsche industrie gaat en een bevoordeelen is van niet kolenproducerende landen ten nadeele van den eigen bodemrijkdom.

Het Internationaal Steenkolenkartel.

Op de in Januari jl. gehouden besprekingen over het internationale kolenprobleem te Genève werd als vorm van samenwerking een Europeesch steenkolenkartel met name genoemd. Men meende de verschillende producenten hiervoor nu reeds zoodanig te kunnen interesseeren, dat een tot stand komen van een kartel reeds binnen afzienbaren tijd tegemoet gezien zou kunnen worden. Zoo luidden althans enkele over de besprekingen gepubliceerde berichten. Inmiddels was Engeland maar matig op de conferentie vertegenwoordigd. Het komt ons voor, dat het niet onwaarschijnlijk is, dat de Engelsche producenten voorshands meer vertrouwen hebben in het gedeprecieerde Pond Sterling, dan in een mogelijk internationaal kolenkartel. Voor de meer directe toekomst meenen wij voorloopig niets meer te kunnen verwachten dan op zijn hoogst enkele prijsafspraken. Het is nog in het geheel niet zeker of de ontwikkeling in Engeland reeds ver genoeg is gevorderd om tot internationale aaneensluiting te komen. De nationale aaneensluiting, zooals wij die sedert de Coal Mines Act 1930 aldaar zien, is geboren niet uit het verlangen tot een zoodanige samenwerking bij de producenten, gebaseerd op hun economisch inzicht ten aanzien van de belangen van hun diverse bedrijven, maar uit het streven van de arbeiders tot verbetering van hun positie langs politieke weg. Hierin ligt een aanwijzing, dat voorzichtigheid geboden is bij de beoordeeling van de economische juistheid van deze nationale samenwerking, omdat hier een groote mogelijkheid bestaat, dat de aaneensluiting over het geheele land te vroeg tot stand gekomen is en meer ten voordeele van de minder economisch werkende bedrijven is, dan voor Engeland nuttig is, vooral ten opzichte van de buitenlandse concurrentie. En zoo is het ook zeer problematisch of nu het moment voor internationale aaneensluiting voor Engeland wel gunstig zou zijn. In het algemeen heerscht in Engeland nog steeds het vertrouwen, dat het mogelijk zal zijn dezelfde positie van vroeger jaren onder de kolen exporteerende landen wederom te heroveren en maar al te vaak lezen wij, hoe zelfs met geheel voorbij zien van de zoo gewijzigde ontwikkeling van na den oorlog men telkens weer in Engeland dat vertrouwen tracht te herstellen.

Voor het oogenblik ziet het er niet naar uit dat wij in 1932 veel verbetering in den toestand zien zullen. Een stijging van het Pond Sterling zal mede in de eerste plaats van belang zijn, terwijl op verbetering der conjunctuur in het algemeen slechts gehoopt kan worden. Vooral de toestand in de ijzer- en staalindustrie zal door den kolenproducent met de grootste belangstelling gadeslagen worden. Wij kunnen heden geen redenen vinden, waarom de afzetmoeilijkheden in de kolenindustrie in 1932 zullen verminderen en een verbetering van de prijzen verwachten wij voorshands niet, tenzij de productie gedurende niet al te korten tijd in een der groote productiecentra gestoord zou worden tengevolge van arbeidsconflicten.

DE INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL.

(Bespreking van de belangrijkste internationale vraagstukken).

De bestuursvergaderingen van de Internationale Kamer van Koophandel worden gewoonlijk drie maal in het jaar te Parijs gehouden. Niet altijd zijn deze vergaderingen voor buitenstaanders belangrijk. De redevoeringen, die gehouden worden, hebben soms een ietwat academisch karakter; veel onderwerpen zijn van technischen aard.

Soms echter krijgt zulk een bijeenkomst onverwachts een beteekenis, die een bespreking in ruimeren kring alleszins rechtvaardigt. Met de vergadering van 11

Maart jl. was dit ongetwijfeld het geval. De depressie, waarin wij leven schijnt haar dieptepunt nog niet te hebben bereikt. Om den invloed van deze depressie op het nationale bedrijfsleven zooveel mogelijk te keeren worden in vrijwel alle landen maatregelen genomen, die te zamen de ellende slechts kunnen vergroeten en het herstel bemoeilijken. Een internationale bespreking van een honderdtal vooraanstaande zakenlieden krijgt in die omstandigheden een meer dan gewone beteekenis. Het feit, dat ditmaal verschillende

sprekers zich over de brandende vraagstukken van den dag hebben uitgelaten met een openhartigheid, die zelfs in een zoo zakelijk milieu als dat van de I. K. v. K. niet altijd voorkomt, maakte de bijeenkomst nog zooveel te belangrijker, al ware het slechts, omdat het daardoor eens te meer een inzicht geeft in de stroomingen, die in verschillende landen bestaan, en in de moeilijkheden, die een verbetering van den internationalen toestand belemmeren.

De bankier *F. von Mendelssohn*, die reeds eenige malen door ziekte verhinderd was om de bestuursvergaderingen te leiden, had zich op doktersadvies genoodzaakt gezien, het voorzitterschap naar te leggen. Hij werd vervangen door den heer *A. Frowein*, plaatsvervangend voorzitter van het „Reichsverband der Deutschen Industrie“.

Na een herdenking van den dood van Briand volgde een rede van den nieuwbenoemden president, die, in tegenstelling met vroegere jaren, ditmaal niet beperkt bleef tot een objectieve opsomming van feiten en gebeurtenissen, maar een zeer persoonlijke beschouwing over de crisis bevatte en eindigde met eenige positieve voorstellen tot herstel. De strekking van dit uitmuntend verzorgde betoog kwam in het kort hierop neer, dat de ontwikkeling van de welvaart tot 1914 in hoofdzaak te danken is geweest aan een individualistisch productiestelsel. Sedert den oorlog is op tal van punten met dit individualistische productiestelsel gebroken. Ware dit niet het geval geweest, dan zouden de verstoringen van den oorlog door een natuurlijke aanpassing veel gemakkelijker zijn overwonnen en zou de crisis nimmer zulk een omvang hebben aangenomen. Ofschoon de crisis zelf ongetwijfeld aan den oorlog en de daarop volgende structuurveranderingen van het economische leven is te wijten, is gebrek aan inzicht bij de verschillende regeeringen, die gemeend hebben, het economische leven ongestraft te kunnen reglementeeren, de voornaamste oorzaak van den abnormalen omvang, die de huidige depressie kenmerkt. Een terugkeer tot een meer individualistische staatshuishouding is noodzakelijk. Internationaal dient het streven op het oogenblik vooral gericht te zijn op het uit den weg ruimen van een tweetal storende elementen, waarvan de betekenis in de gegeven omstandigheden allesoverheerschend is: regeling van de oorlogsschulden en vergroting van den internationalen handel door een vermindering van de tarieven en een verruiming van de contingenten met een bepaald percentage per jaar.

Nadat de heer *Van der Houven van Oordt*, die door een misverstand aan de bestuurstafel volkomen onverwachts het woord verkreeg, in een keurig speechje in de Engelsche taal zijn instemming had betuigd met de grondgedachten van de voorafgaande beschouwingen en nog eens op de noodzakelijkheid had gewezen, bij de verdere besprekingen vooral de hoofdzaken in het oog te houden en zich niet op zijpaden te laten dringen, brak de kritiek los.

De heer *Silas Strawn* legde uit naam van 800.000 Amerikaansche zakenlieden een verklaring af, welke het standpunt, dat de Amerikaansche Regeering sedert eenigen tijd in zake de herstelschulden inneemt, volkomen dekte. Europa moet de oorlogsschulden zelf maar regelen. Als Duitschland niet betalen kan zullen zijn crediteuren verstandig doen de schulden kwijt te schelden. Mocht dan blijken, dat de crediteurstaten op hun beurt hun verplichtingen aan Amerika niet kunnen nakomen, dan zal Amerika met zijn bekende generositeit zeker bereid zijn, deze moeilijkheden zijnerzijds in der minne te regelen. Deze verklaring gaf even later *Sir Arthur Balfour* de ondeugende vraag in de mond, of zijn 800.000 Amerikaansche vrienden wel rekening hielden met de mogelijkheid, dat de oorlogs- en herstelschulden misschien niet zijn getrouwd, maar niettemin samenleven. Ook *Pirelli* verweet de Amerikanen in een speechje vol humor hun al te formalistisch standpunt.

De vertegenwoordiger van Roemenië, *Manoïlesco*, vooral bekend om zijn boek ter verdediging van het protectionisme, hield een betoog, dat feitelijk in drie deelen uiteenviel. De economische vooruitgang vóór den oorlog zou geen gevolg zijn van de individualistische productiewijze, doch van het bestaan van groote onontgonnen afzetgebieden, die zulk een individualistische productiewijze eerst mogelijk en nuttig maakten. Nu sedert den oorlog dergelijke nieuwe afzetgebieden ontbreken, zou daarmee ook het bestaansrecht van een individualistische productie zijn vervallen.

Pirelli (Italië) reageerde hierop door er in de eerste plaats op te wijzen, dat nog tal van onontgonnen deelen van de wereld voor een intensieve ontwikkeling in aanmerking komen en in de tweede plaats, dat met een stijging van het welvaartspeil de reeds bestaande afzetgebieden bij den onderlingen goederenruil dienovereenkomstig in betekenis toenemen. Overigens behoeft het alternatief van een vóóroorlogsche, individualistische productiewijze nog volstrekt geen bolsjewisme te zijn. Met een zinspeling op de toestanden in zijn eigen land wees hij er op, dat tal van andere vormen denkbaar waren, die het individualisme voldoende vrijheid lieten.

In het tweede gedeelte van zijn betoog bepleitte *Manoïlesco* niet alleen het schrappen van staatschulden, maar ook het schrappen van een gedeelte van de bestaande particuliere schulden, aangezien deze gesloten zijn in een tijd toen de waarde van het geld nog zooveel kleiner was. Dit gedeelte van zijn betoog sloot aan bij een schriftelijke nota van het Engelsche Nationale Comité, waarin dezelfde gedachte was verdedigd.

In de derde plaats hield de heer *Manoïlesco* een pleidooi voor het tot standkomen van een Donaufederatie. Dit vraagstuk, waarvan de politieke betekenis ver uitgaat boven de economische, werd in de verdere discussies ook nog even door Duitschland en Italië aangeoerd.

De heer *Duchemin* namens het Fransche Nationale Comité, achtte de voorstellen van den heer *Frowein* tot een verlaging bij etappes van de bestaande invoerrechten een utopie. Reeds in 1927 toen nog een betrekkelijke welvaart heerschte, was zulks onmogelijk gebleken. Op het oogenblik kon men dergelijke voorstellen zeker niet ernstig meer nemen. De bestaande egoïstische tendenzen, die in alle landen en bij alle lagen van de bevolking waren te constateeren, maakten bescherming in tal van vormen onvermijdelijk. Het beste zou zijn alle loopende verdragen op te zeggen en op grond van de geheel gewijzigde omstandigheden nieuwe tractaten te sluiten. Daarbij zou een aanpassing van de productie aan de consumptie slechts mogelijk zijn door deze nieuwe tractaten te coördineeren met een systeem van industriele ententes.

Ten aanzien van de oorlogsschulden wees hij op de betrekkelijk geringe schuldenlast per hoofd van de bevolking van Duitschland. Wat Duitschland misschien nu niet zou kunnen betalen zou het later ongetwijfeld wel kunnen voldoen. Wat Frankrijk betrof, dit vroeg slechts om herstel van de door den oorlog aangerichte schade.

Nadat *Sir Arthur Balfour* (Engeland) er op had gewezen, dat in Engeland de meeningen over het probleem der oorlogsschulden verdeeld zijn, verklaarde het Belgische Nationale Comité bij monde van den heer *Gérard* categorisch, geen vermindering van oorlogsschulden te kunnen aanvaarden. Afgezien van de juridische en moreele verplichtingen, die Duitschland op zich had genomen, verklaarde de heer *Gérard* niet te kunnen inzien, dat de toestand van de wereld door het schrappen van schulden zou kunnen worden gebaat. Immers, wat aan den een ten goede kwam zou aan den ander ontvallen. De economische toestand van België was niet van dien aard, dat een vermindering van inkomsten zonder ernstige gevolgen zou blijven.

Dr. Hamm (Duitschland), die oogenblikkelijk hier-

op het woord vroeg, betoogde, dat in het huidige stadium het vraagstuk van de oorlogsschulden niet zoozeer een vraagstuk was van juridische of morele verplichtingen maar van economische mogelijkheden. Hij illustreerde met enkele cijfers den noodtoestand van Duitschland. Daarbij wees hij nog eens op het cardinale onderscheid tusschen binnenlandsche en buitenlandsche schulden en tusschen handels- en oorlogsschulden. Alleen de laatste beteekenen een daadwerkelijke vermindering van het nationale inkomen en een dienovereenkomstige druk op het levenspeil. Uitstel tot later lost de moeilijkheden niet op, omdat het de vertrouwenscrisis zou doen voortbestaan.

Wanneer de crediteurstaten hooge invoerrechten heffen, beteekent dit, dat de schulden weliswaar nominaal gelijk blijven, maar reëel verzwaaard worden; contingenten maken betalingen tenslotte geheel onmogelijk. Staten, die bang zijn voor een passieve handelsbalans en hun in- en uitvoer met alle geweld in evenwicht trachten te brengen, miskennen het wezen van den internationalen handel en de grondslagen van de geheele staathuishoudkunde. Internationale handel, die over duizenden schijven loopt en met tal van dienst- en schuldverhoudingen gepaard gaat, is alleen bestaanbaar, wanneer voor ieder land afzonderlijk in- en uitvoer juist niet tegen elkaar opwegen.

Tenslotte zij nog vermeld, dat de bekende controverse over de opeenhooping van goud in Amerika en Frankrijk en de beteekenis, die dit heeft gehad op het verloop van de crisis aanleiding gaf tot een debat tusschen *Sir Arthur Balfour* eenerzijds en de heeren *Strawn* en *Duchemin* anderzijds, zonder dat dit nieuwe gezichtspunten opende en zonder dat men er in slaagde elkander te overtuigen.

De slotsom van deze besprekingen kan m.i. slechts luiden, dat de tijden voor een „managed currency” nog niet rijp zijn, dat het protectionisme in al zijn vormen niet door algemeene maatregelen, maar slechts door moeizame bilaterale onderhandelingen hoogstens incidenteel zal kunnen worden beperkt, en dat de conferentie over de oorlogsschulden, welke te Lausanne zal worden gehouden, waarschijnlijk lang en moeilijk zal blijken en wanneer de opvattingen in-tusschen niet radicaal veranderen, slechts met een weinig bevredigend compromis kan eindigen. Het eenige, wat in deze optimistische stemt, is de omstandigheid, dat men in een lichaam als de Internationale Kamer over al deze vraagstukken volkomen openhartig kan praten, zonder dat dit de atmosfeer vertroebelt of aan de wederzijdsche achting en vriendschap afbreuk doet. Dit lijkt misschien weinig maar het is een reëel actief, waarvan men de waarde niet moet onderschatten.

Als tweede punt stond op de agenda de bespreking van een memorandum, dat door een tiental vooraanstaande Nederlanders (Mr. J. W. Beijen, Dr. H. Colijn, Prof. Mr. G. W. J. Bruins, F. H. Fentener van Vlissingen, Ir. A. Groothoff, Prof. Dr. Ir. H. C. J. H. Gelissen, Prof. Th. Limperg, Prof. Mr. E. M. Meyers, Dr. F. M. Wibaut en Mr. J. Gerritsz) tot de Internationale Kamer van Koophandel was gericht.

Aangezien de inhoud van dit schrijven door verschillende couranten in extenso is opgenomen, o.a. door het Handelsblad van 13 Februari jl., kan de inhoud bekend worden geacht. Na de zoo juist besproken algemeene beschouwingen was er voor de vergadering weinig aanleiding meer, de strekking van dit memorandum nog eens aan een uitvoerige bespreking te onderwerpen.

De heer *Van der Houven van Oordt* vestigde (ditmaal in het Fransch) nadrukkelijk de aandacht op de beteekenis, die aan dit beroep op de publieke opinie moest worden toegekend, waarbij hij den wensch uitsprak, dat de Kamer zich voortdurend bewust zou blijven van haar taak om de bestaande moeilijkheden niet door louter nationalistische, maar vooral door maatregelen van internationaal karakter te bestrijden.

Aangezien de onderwerpen, die in het memorandum met name werden genoemd, in hoofdzaak reeds deel uitmaken van de werkzaamheden van eenige bestaande sub-commissies werd besloten, deze speciale vragen ter nadere bestudeering aan de bedoelde sub-commissies voor te leggen. De ondertekenaars van het memorandum zullen worden uitgenoodigd in elk van deze sub-commissies een vertegenwoordiger uit hun midden te benoemen. Mogelijk geven de rapporten van deze sub-commissies aanleiding om het Comité van Tien, hetwelk indertijd is ingesteld als een Comité ad hoc ter bestudeering van de groote internationale vraagstukken van handelspolitieken aard, te doen herleven. Dit comité zal dan het bestuur van advies dienen ten aanzien van de maatregelen, welke door de Kamer zouden kunnen worden genomen.

Tenslotte dient nog te worden vermeld, dat bij de meer technische besprekingen, die het verdere gedeelte van den dag vulden, de Kamer uiting gaf aan den wensch — neergelegd in een perscomité — dat de contingentteeringen en deviezenregelingen vooral een tijdelijk karakter zouden dragen en zouden worden opgeheven, zoodra de omstandigheden dit veroorloven. — De boven gesignaleerde uitingen van den heer *Duchemin* bewijzen intusschen, dat deze wensch slechts een zuiver formeel beteekenis heeft!

S. POSTHUMA.

DE RIJKSMIDDELEN.

Na de buitengewoon slechte maand Januari geeft de tweede maand van dit jaar eenige verademing. De gewone middelen brachten n.l. f 37.970.600 op tegen f 34.578.900 in Februari 1932 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 3.391.700, terwijl de gemiddelde maandraming met f 3.119.900 werd overschreden. Laat men de grondbelasting en de personeele belasting buiten beschouwing, om den verwarrenden invloed van de nieuwe financiële verhouding tusschen Rijk en gemeenten te ontgaan, dan wordt de vergelijking voor Februari 1932 nog iets gunstiger; immers de overige middelen hebben ditmaal in totaal f 4.788.800 meer opgebracht dan in dezelfde maand van het vorige jaar, terwijl het voordeelig verschil met de raming tot f 3.356.600 stijgt.

Bij nadere analyse blijkt echter, dat dit gunstig resultaat louter zit in het geweldige accres, dat de invoerrechten vertoonen, welk accres niet minder dan f 4.923.400 bedraagt, doch zooals wij nader zullen zien een incidenteel karakter draagt. De overige middelen

gaven meerendeels een daling in opbrengst te zien; eene uitzondering maken alleen de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de zout-, de wijn-, de suiker- en de tabaksaccijns.

Al valt over den loop der middelen dus nog niet te roemen, het stemt in ieder geval tot tevredenheid, dat na het laagte-record van Januari de kortste maand van het jaar weer een stijging in opbrengst heeft te zien gegeven.

De totaal-opbrengst over de eerste twee maanden van 1932 bedraagt f 8.430.300 minder dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar en f 297.100 minder dan het evenredig deel der raming. Indien dezelfde correctie als bij de maandopbrengst wordt toegepast, d.w.z. de grond- en personeele belasting worden verwaarloosd, blijken de overige middelen slechts f 1.005.300 minder te hebben opgebracht, terwijl het nadeelig verschil ten opzichte van de raming tot f 71.800 daalt.

De grondbelasting en de personeele belasting brach-

ten onderscheidenlijk, f 427.400 en f 969.700 minder op dan in dezelfde maand van 1931. Zooals bekend, vinden deze lagere ontvangsten haar verklaring in de wet van 15 Juli 1929 (Staatsblad No. 388) tot herziening van de financiële verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten.

De inkomstenbelasting bracht een verrassing, doordat zij een stijging van f 597.800 vertoonde. Tegenover dit gunstig verschil staat echter een grootere teruggang in Januari jl. De kohieren van het belastingjaar 1931/1932 (en hierop hebben de ontvangsten uit dit middel thans nagenoeg uitsluitend betrekking) zijn lager dan die voor het belastingjaar 1930/1931. Toch komt de vermindering der inkomens nog slechts gedeeltelijk in de ontvangsten tot uitdrukking. De slechte tijden moeten voor deze belasting nog komen. Hetzelfde geldt voor de vermogensbelasting, die in de afgelopen maand eveneens een hooger opbrengstcijfer aanwees, al bedroeg het surplus dan ook niet meer dan f 54.100. Ook hier zijn de aanslagen nog gebaseerd op het vrij goede jaar 1930.

Een zeer scherpe daling vertoonde de dividend- en tantiëmebelasting, die f 295.600 minder opleverde. Gerekend over twee maanden bedraagt de teruggang f 361.500. Dat de ontvangsten f 1.257.800 bij 2/12 der raming ten achterbleven, zegt niet veel daar de gunstige maanden voor dit middel eerst in het midden des jaars kunnen worden tegemoet gezien. Toch kan de verwachting niet hoog gespannen zijn. Tot dusver vielen de ontvangsten nogal mee, dank zij wellicht voor een deel door de omstandigheid, dat de belastinginspectie door scherpere controle meer uit dit middel weet te halen dan vroeger, doch de berichten omtrent verschillende Maatschappijen voorspellen voor de dividenden niet veel goeds en de terugslag daarvan zal ongetwijfeld in de dividend- en tantiëmebelasting tot uitdrukking komen.

De invoerrechten gaven een surplus van niet minder dan f 4.923.400, waardoor bijna de dubbele opbrengst van Februari 1931 werd verkregen. De oorzaak van deze sterke toeneming moet gezocht worden in extra ontvangsten wegens nagevorderde benzinebelasting, welke heffing als een bijzonder invoerrecht is te beschouwen. Op den verderen loop van dit middel valt voorshands geen peil te trekken. In de eerste twee maanden werd f 3.634.500 meer ontvangen dan in dezelfde periode van 1931; ook de raming werd belangrijk overtroffen, doch deze maanden vormen al een zeer slechten maatstaf. Bovendien moet de jaarraming van f 60.700.000 feitelijk worden verhoogd met f 11 en f 15 miljoen wegens de verhooging van het tarief en de zoo juist genoemde benzinebelasting. Aan den anderen kant moet worden betwijfeld, of de opbrengst zal worden gehaald, nu tot veelvuldige contingentering van den invoer wordt overgegaan.

Het statistiekrecht liep terug met f 65.200, een voor

dit middel niet onbelangrijk bedrag, waarin de vermindering van onzen buitenlandschen handel zoowel in hoeveelheid als in waarde wordt gedemonstreerd.

Van de accijnzen trekt vooreerst de geslachtaccijns de aandacht, die nog steeds blijft dalen (ditmaal met f 106.400), voornamelijk door de lagere veeprijzen. Dat de gedistilleerdaccijns f 377.900 minder verschaft is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat de ontvangsten van Februari 1931 hoog waren door de op den eersten dier maand in werking getreden tariefsverhoging en de in verband daarmee nagevorderde bedragen. De stijging van den suikeraccijns met f 990.700 was slechts schijnbaar, daar de maand Februari ditmaal vijf vervaldagen van den krediettermijn telde tegen vier in 1931. Tenslotte de tabaksaccijns, die thans f 185.000 méér opleverde, waardoor de teruggang van Januari jl. weer eenigszins werd goed gemaakt. Over het geheel genomen stelt de loop der accijnzen teleur; alleen de wijnaccijns en de suikeraccijns gaven tot dusver meer te boeken dan in de eerste twee maanden van het vorige jaar, terwijl de raming alleen bij den suikeraccijns werd overschreden.

Bij de middelen, die in meer rechtstreeksch verband met het zakenleven staan, is de daling nog steeds niet tot stilstand gekomen. De zegelrechten vertoonden een vermindering van f 381.900, waarvan f 196.700 aan een trager vloeien der beursbelasting is toe te schrijven; voor het overige vormt de daling van het effectenzegel een factor van betekenis. De registratierechten liepen terug met f 351.700 en leverden niet meer dan ruim 9 ton op, een voor dit middel al zeer poovere ontvangst. Minder overdrachten van vast goed, minder uitgifte van kapitaal door Naamlooze Vennootschappen e.d. oefenen hier een nadeeligen invloed uit.

De successierechten brachten f 134.000 minder op dan in Februari 1931, doch bleven f 551.000 bij de gemiddelde maandraming ten achter. Geleidelijk doet de malaise en de waardedaling der beleggingen zich ook bij dit middel gevoelen. De loodsgelden namen af met f 27.100. Gerekend over twee maanden is bij laatstgenoemde heffing een teruggang te constateeren van f 159.300.

De inkomsten van het „Leeningfonds” stegen van f 4.626.900 tot f 4.670.500. Aan tabaksaccijns op sigaretten kwam in de afgelopen maand f 438.900 binnen, aan zegelrecht van buitenlandsche effecten niet meer dan f 42.000. Hieruit blijkt wel, hoe gering de invoer van buitenlandsche effecten is geweest.

De inkomsten van het „Gemeentefonds” beliepen in Februari 1932 f 7.574.700 gemeentefondsbelasting en f 882.000 opcenten vermogensbelasting. Eerstgenoemde belasting schijnt langzamerhand op peil te komen. De ervaring met het Gemeentefonds is echter nog te gering om omtrent den verderen loop van het fonds reeds thans eenige voorspelling te doen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE BUITENLANDSCHE HANDEL EN DE FINANCIËLE TOESTAND VAN DUITSCHLAND.

Dr. Carl Krämer te Hamburg schrijft ons:

Voor een toestand, als waarin Duitschland zich thans bevindt, is wellicht niets gevaarlijker, dan wanneer een tijd lang alles naar wensch schijnt te gaan, omdat velen daardoor misleid worden en meenen, dat ook alles inderdaad in orde is. Sedert de groote débacle van de banken van 13 Juli 1931 schijnt een zekere consolidatie te zijn ingetreden; de banken werken weder op normale wijze, het onttrekken van gelden aan de spaarbanken is wat afgenomen, zelfs de effectenbeurs kon weder worden geopend. Grootere schokken werden daardoor voorkomen, terwijl een en ander op een geleidelijke verbetering van den toestand schijnt te wijzen. In werkelijkheid betreft het slechts een gebrekkige steunverleening; alle belanghebben-

den kwamen overeen eenige maanden „stillzuhalten” in de hoop, dat de groote vraagstukken inmiddels opgelost en de bevroren credieten weder vrijgemaakt zouden worden. De groote vraagstukken, het niet-renderen van het Deutsche bedrijfsleven, werden echter niet opgelost; integendeel de verliezen worden steeds grooter, de achteruitgang van de productie en de vermindering van de bedrijvigheid steeds benauwender. De maatregelen, die ter bestrijding werden genomen, waren ongetwijfeld allesbehalve doelmatig. De ontwikkeling in Duitschland wordt weder naar een zeer kritiek punt toe gedreven en wanneer geen wonder geschiedt, kunnen vóór afloop van het eerste halfjaar van 1932 zware schokken worden verwacht.

In tweeërlei opzicht baant zich een weg voor een noodlottige ontwikkeling: t.w. op de deviezenmarkt en ten aanzien van de openbare financiën. Wat de deviezenpositie betreft, heeft men verwachtingen gekoesterd, die niet verwezenlijkt werden. Men had ge-

hoopt, dat het door een gunstige ontwikkeling van den buitenlandschen handel, welken men door verlaging van prijzen en loonen wilde stimuleeren, door de „Stillhalte"-overeenkomsten en door de deviezenverordeningen, mogelijk zou zijn, de rente voor de buitenlandsche schuld prompt te betalen en althans de deviezenbalans in evenwicht te brengen.

De Rijksbank wenschte haar goud- en deviezenvoorraad niet onder het bedrag te doen dalen, om de drie groote credieten, die in den loop van 1932 vervallen, het crediet van de Rijksbank, oorspronkelijk groot R.M. 420 millioen, het crediet van de Golddiskontbank, ten bedrage van R.M. 210 millioen, en het crediet van het Rijk (in November 1930 door Lee Higginson verleend), ten bedrage van R.M. 525 millioen, indien noodig te kunnen terugbetalen. De Rijksbank heeft er steeds naar gestreefd de huidige pariteit van de Mark te handhaven; daartoe is echter een minimum bedrag aan goud en deviezen vereischt, waarover de Rijksbank de vrije beschikking heeft. In plaats daarvan is de goud- en deviezenvoorraad van de circulatiebank echter met kleine onderbrekingen steeds teruggelopen. Einde Dec. 1931 bedroeg deze R.M. 1156 millioen, terwijl de drie groote credieten gelijk waren gebleven; op 15 Maart waren het nog R.M. 1018 millioen, terwijl de groote credieten inmiddels door aflossing tot R.M. 1114 millioen waren gedaald. Indien men slechts rekening houdt met het crediet van de Rijksbank en het crediet van de Golddiskontbank, dan had de Rijksbank op 31 December nog de vrije beschikking over R.M. 526 millioen, op 15 Maart nog slechts over R.M. 430 millioen. Het bedenkelijke van de huidige situatie is echter, dat de Rijksbank gedurende deze maanden nog over vrij groote uitvoeroverschotten de beschikking had, omdat men mag aannemen, dat de zeer aanzienlijke opbrengsten uit hoofde van den uitvoer in de periode van October tot December 1931, voor een groot deel eerst sedert het einde van het jaar zijn binnengekomen. Sedertdien is het uitvoeroverschot van Duitschland echter zeer aanzienlijk gedaald, zooals het volgende overzicht aantoonst:

Handelsbeweging van Duitschland (zonder goud)
in millioen R.M.

	Invoer	Uitvoer	Uitvoeroverschot
Augustus	454	803	349
September	448	835	387
October	483	879	396
November	485	749	264
December	491	738	247
Januari	440	542	102
Februari	441	538	97

Men behoeft zich over dezen ontwikkelingsgang niet te verwonderen, indien men bedenkt, dat de groote uitvoer van 1931 goed beschouwd, feitelijk een „uitverkoop" beteekende, terwijl de invoer als gevolg van de dalende prijzen op de wereldmarkt zoo laag mogelijk werd gehouden.¹⁾ Men kan slechts blijven uitverkoopen, totdat de voorraden uitgeput zijn, terwijl een groote uitvoer op den duur slechts dan kan worden gehandhaafd, wanneer een land in staat is op de wereldmarkt te concurreren. Het concurrentievermogen van Duitschland werd voorts door de waardevermindering van eenige buitenlandsche valuta's sterk geschaad. Eenige landen kunnen zelfs met de Deutsche-fabrikaten op de binnenlandsche markt met succes concurreren. Hieruit valt zonder meer te verklaren, dat de invoer sedert Augustus bijna stabiel is gebleven, terwijl de uitvoer sedert October van R.M. 879 millioen tot R.M. 538 millioen en het uitvoeroverschot van rond R.M. 400 millioen tot nauwelijks R.M. 100 millioen is gedaald.

De handelsbeweging zal zich waarschijnlijk in de eerstkomende maanden nog ongunstiger ontwikkelen. Want de achteruitgang van de concurren-

¹⁾ Zie over dit punt het artikel van Dr. H. C. Strohmayer: „De buitenlandsche handel van Duitschland in 1931" in Econ.-Stat. Ber. van 27 Jan. 1932. (Red.).

tievoorwaarden van Duitschland zal eerst dan geheel uit de cijfers van den buitenlandschen handel blijken, wanneer alle leveringscontracten op langen termijn, die vóór de devaluatie met het buitenland werden afgesloten, zijn afgelopen; de invoer zal dus de tendens vertoonen om te stijgen en de uitvoer om te dalen. Bovendien heeft Duitschland in de maanden November en December, en later nog eens in Februari, van de vervroegde aankopen van Engelsche importeurs in verband met de verhoogingen van de Engelsche invoerrechten geprofiteerd; het uitvoercijfer voor Februari kan derhalve allicht R.M. 30—50 millioen hooger zijn, dan met de loopende zaken in overeenstemming zou zijn. Tenslotte heeft Duitschland in de eerstkomende maanden nog een aanzienlijke behoefte aan broodgraan, die tegen betrekkelijk hooge prijzen in het buitenland moet worden gedekt. Om deze redenen zijn wij de meening toegedaan, dat het uitvoeroverschot in de eerstkomende maanden verder zal dalen en dat het in den loop van het tweede kwartaal misschien geheel verdwijnt.

Daar de Rijksbank zelf in de periode van einde December tot midden Maart, toen zij nog profiteerde van de groote uitvoeroverschotten van de maanden October tot December, die voor een belangrijk deel eerst na het einde van het jaar zullen zijn binnengekomen, een verlies aan goud en deviezen van ruim R.M. 100 millioen heeft geleden, is vrees voor moeilijkheden in de eerstkomende maanden, wellicht reeds in de eerstkomende weken, gemotiveerd. De Rijksbank heeft voor den dienst van de buitenlandsche schuld van Duitschland gemiddeld R.M. 125—150 millioen per maand noodig; in Januari en Februari bleef het uitvoeroverschot reeds bij dit bedrag ten achter, waarbij nog geen rekening werd gehouden met het feit, dat de opbrengst uit hoofde van den uitvoer door de deviezenverordeningen in talrijke landen niet geheel in het bezit van de Deutsche exporteurs en door dezen van de Rijksbank komt. Wanneer onze prognose ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling van den buitenlandschen handel juist is, dan kan de kleine goudreserve van R.M. 430 millioen, welke de Rijksbank na aftrek van het crediet van de Reichsbank en het crediet van de Golddiskontbank nog bezit, in twee à drie maanden zijn opgeëet, zoodat Duitschland de onderhandelingen over de herstelschulden zonder een Pfennig eigen goud zal moeten aanvangen.

* *

Op dat tijdstip kunnen de Deutsche staatsfinanciën zich echter opnieuw in een zeer kritieken toestand bevinden. Na de vierde noodverordening van December 1931, die o.m. een verhoging van de omzetbelasting van 0,85 pCt. tot 2 pCt. en een tweede verlaging van de salarissen der ambtenaren met 9 pCt. inhield, voorts een vervroeging van de vervaldata van grotere belastingposten van 10 April tot 10 Maart, dus vóór het einde van het boekjaar 1931, scheen de Minister van Financiën van meening, dat de begroting voor 1931 in evenwicht was. Als gevolg van de aanhoudende economische crisis is de opbrengst van de belastingen gedurende de laatste maanden echter catastrofaal gedaald, zooals uit het volgende overzicht blijkt.

Belastinginkomsten van het Rijk in millioen R.M.

	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.
1930/'31	763,0	598,8	1.099,0	641,2	557,2	1.047,1
1931/'32	734,1	477,0	893,4	568,5	474,1	730,5
	—28,9	—121,8	—205,6	—72,7	—83,1	—316,6

Tegenover deze verontrustende ontwikkeling was het niet zeer belangrijk, dat het Rijk uit de aanmunting (met een overeenkomstige verlaging van den omloop van 10 Markbiljetten) een opbrengst van rond R.M. 350 millioen op de begroting verkreeg, want ongeveer de helft van dit bedrag moest door het Rijk weder voor de reorganisatie van de banken wor-

den gebruikt¹⁾. De begroting van het Rijk sloot op deze wijze einde Januari reeds met een tekort van R.M. 220 millioen; hierin werd door opneming van credieten voorzien. Want hoewel het Rijk wettelijk verplicht is, vanaf 1 April 1931 maandelijks voor R.M. 35 millioen schulden op korten termijn af te lossen, was de vlottende schuld van het Rijk einde Januari 1932 practisch even groot als einde Maart 1931. De loopende Rijksbegroting zal, voorzichtig berekend, voor het heele jaar met een tekort van rond R.M. 550 millioen sluiten, zoodat alleen voor Februari en Maart nog een tekort van rond R.M. 330 millioen zal moeten worden gedekt. Doch zelfs dit resultaat was slechts mogelijk, doordat het Rijk rond R.M. 400 millioen aan belastingen, die oorspronkelijk eerst op 10 April zouden vervallen, reeds op 10 Maart heeft ingevorderd. Thans valt nog niet te overzien, op welke wijze de kasmoeilijkheden op 31 Maart zullen worden overwonnen. Er zal een tekort van ten minste rond R.M. 250 millioen zijn, dat voor een deel door credieten zal kunnen worden gedekt, terwijl het Rijk een deel van zijn uitgaven, o.m. de betalingen aan de landen en de gemeenten zal uitstellen.

Zal de Maart-ultimo waarschijnlijk reeds moeilijkheden opleveren, deze zullen in de maanden April, Mei en Juni nog sterk toenemen. Want de inkomsten en derhalve ook de opbrengsten uit de belastingen worden steeds kleiner, de sociale nood van de massa en derhalve ook de uitkeeringen van de openbare lichamen steeds grooter. Enkele cijfers zijn reeds voldoende om dit aan te toonen. Het aantal geregeld werkende personen is van 16,2 millioen (Jan. 1930) tot 14,0 millioen (Jan. 1931) en voorts tot 12,1 millioen (Jan. 1932) gedaald; sedert midden 1929 hebben rond 6½ millioen menschen hun betrekking verloren. Het nationale inkomen is van ruim R.M. 65 milliard (1930) tot 55 milliard (1931) gedaald en zal in het loopende jaar misschien 45 milliard bedragen. De productie was in Jan. 1932 tot 56 pCt. van het peil van 1928 gedaald. Onder deze omstandigheden valt aan een regelmatige ontwikkeling van de financiën natuurlijk nauwelijks meer te denken. Belastingverhoogingen zijn nutteloos; verschillende belastingen moeten veeleer worden verlaagd, indien de opbrengst niet geheel en al zal verdwijnen. Slechts één voorbeeld: De „Körperschaft“-belasting, welke in 1928 ruim R.M. 600 millioen opbracht, zal in 1932 ten hoogste R.M. 150 millioen opleveren; de belasting op de salarissen, die voor eenige jaren met 1,5 milliard op de begroting voorkwam, brengt tegenwoordig, ondanks verschillende verhoogingen, nog slechts R.M. 750 millioen op, enz. Voor het geheele boekjaar 1932 moet het tekort van het Rijk, de landen en de gemeenten op minstens 2,5 milliard bij uitgaven ten bedrage van 16 milliard, worden geschat. Alleen voor de Rijkshuishouding wordt voor de maanden April tot Juni een tekort becijferd van bijna R.M. 500 millioen, of een derde van de totale inkomsten. Bijna alle openbare kassen zijn echter van de betalingen uit 's Rijks kas afhankelijk; in de eerste plaats de Landen, de instellingen voor sociale verzekering en de Gemeenten. Van de sociale verzekeringskassen verkeert de invaliditeitsverzekering in zulke moeilijkheden, dat zij rond 40 pCt. van haar uitgaven met uitkeeringen uit 's Rijks kas moet dekken. De financiële ontreding is echter het grootst bij de Gemeenten en wel bij de groote steden in niet mindere mate dan bij de kleinere steden of bij de gemeenten op het platteland. De Gemeenten gaan in sterke mate gebukt onder het niet binnenkomen van de inkomsten, worden echter door de ondersteuning van de thans rond 2 millioen werklozen, die uit de verzekering en de crisiszorg zijn getreden, en te harer laste komen, belet haar uitgaven overeenkomstig te

verminderen. Veel Gemeenten hebben haar financiële onafhankelijkheid reeds ingeboet, de Staat heeft zich met het beheer belast en tracht door uitkeeringen de allernoodzakelijkste uitgaven te verzekeren; de schuldendienst bijv. behoort niet meer tot de dringende uitgaven, die in werkelijkheid slechts salarissen voor ambtenaren en ondersteuning bevatten. Het spreekt vanzelf, dat het Rijk en de Landen pogen, om de solvabiliteit van de Gemeenten, indien mogelijk, te handhaven; doch hun eigen huishoudingen zijn nauwelijks minder ontwricht, zoodat het financiële vraagstuk steeds moeilijker is op te lossen.

AANTEKENINGEN.

Suikerverbruik per hoofd van de bevolking.

Aan de suikerstatistiek van Licht ontleenen wij de volgende gegevens betreffende het suikerverbruik per hoofd van de bevolking.

Suikerverbruik per hoofd van de bevolking in K.G. ruwsuikerwaarde.

Land	1930-	1929-	1928-	1927-	1926-	1925
	1931	1930	1929	1928	1927	1926
<i>Europa.</i>						
Duitschland	26.0	25.8	26.8	25.3	24.3	23.1
Tsjecho-Slowakije ..	26.9	27.3	27.3	27.4	26.3	27.9
Oostenrijk	29.7	33.3	32.0	30.9	26.9	30.3
Hongarije	13.6	13.2	13.7	13.5	12.4	11.0
Frankrijk	27.5	25.8	25.5	24.2	21.0	24.6
België	26.5	28.2	26.7	26.1	23.0	25.0
Nederland	32.5	35.9	32.8	32.0	28.2	35.1
Denemarken	51.1	53.0	55.8	52.8	48.8	53.7
Zweden	41.2	37.9	39.3	37.3	37.2	31.1
Noorwegen	31.8	32.6	31.7	30.8	29.1	28.2
Polen	12.3	13.1	13.3	13.1	12.0	10.4
Italië	9.0	9.4	9.7	9.7	9.2	9.2
Spanje	13.4	13.0	12.9	11.9	11.7	10.6
Portugal	9.5	10.8	11.8	12.8	12.2	11.8
Dantzig	24.5	24.8	25.0	22.7	20.4	18.0
Joego-Slavië	7.2	7.7	7.2	7.4	7.2	6.6
Roemenië	6.6	6.9	6.3	5.8	6.2	7.1
Bulgarije	5.6	5.7	6.4	5.7	5.2	4.1
Griekenland	11.5	11.5	12.2	10.9	10.3	9.0
Albanië	3.5	3.5	3.3	3.5	3.5	3.5
Zwitserland	45.0	42.6	42.7	41.5	36.3	37.2
Gr. Brittannië	49.4	45.4	50.0	49.6	44.3	45.6
Ierland	38.5	37.8	38.3	37.3	34.6	34.8
Finland	24.7	26.9	27.0	24.2	22.1	21.7
Letland	27.1	25.7	28.3	25.1	21.2	21.5
Litauen	15.0	14.8	13.8	13.0	11.7	11.4
Estland	26.1	30.0	26.9	24.2	22.5	21.6
Turkije	6.1	5.8	6.6	6.4	4.9	3.5
Rusland	10.5	7.4	8.2	8.2	6.5	6.6
<i>Amerika.</i>						
Cuba	47.0	49.3	39.8			
Ver. Staten	50.0	50.1	54.0			
Canada	46.9	43.8	45.5			
Argentinië	32.1	33.8	34.2			
Brazilië	19.2	20.6	22.0			
Peru	9.8	9.8	10.6			
Chili	32.8	34.4	33.6			
Mexico	11.9	12.4	12.2			
<i>Afrika.</i>						
Zuid-Afrika	23.7	23.7	23.4			
Egypte	11.4	12.5	12.2			
Marokko, Algiers, Tunis	20.9	20.7	20.4			
<i>Azië.</i>						
Indië	7.0	7.1	7.5			
Java	9.8	9.4	8.3			
Philippijnen	8.2	8.1	9.6			
Japan en Formosa ..	10.6	10.5	11.0			
China	2.3	2.4	2.5			
Australië	49.4	51.8	54.4			

Indexcijfers van scheepsvrachten.

Na een daling van 3 pCt. gedurende de maand Januari, viel ons indexcijfer in Februari met 1,2 pCt. Afgezien van een vrij flinke vraag naar tonnage voor de verlading van graan uit Argentinië, was de omvang van den handel overal flauw.

¹⁾ Zie het artikel van Prof. K. Mellerowicz: „De reorganisatie van de Deutsche Grootbanken” in Econ.-Stat. Ber. van 9 Maart jl. (Red.).

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898-1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1931	87,1	93,4	94,6	96,9	90,9	108,6	95,2
Maart "	86,5	94,0	90,5	99,2	91,9	105,0	94,5
April "	86,0	95,0	91,4	94,0	91,4	103,3	94,0
Mei "	85,0	96,6	94,7	94,8	96,0	104,1	95,2
Juni "	82,4	89,6	89,8	91,8	93,0	98,8	90,9
Juli "	81,2	85,5	86,3	87,6	87,8	95,2	87,3
Aug. "	80,6	82,3	88,3	88,4	87,3	92,6	86,6
Sept. "	82,5	83,1	86,3	86,1	85,2	97,9	86,9
Oct. "	90,8	91,5	89,6	97,6	94,0	106,8	95,0
Nov. "	91,1	92,0	85,0	99,1	98,8	108,6	95,8
Dec. "	91,0	90,4	85,0	98,1	103,0	105,0	95,4
Jan. 1932	88,8	85,2	88,2	90,9	98,3	101,5	92,2
Febr. "	88,7	85,5	89,0	87,4	95,8	99,7	91,0

Uit de volgende tabel blijkt ons indexcijfer, berekend op basis van het gemiddelde voor 1913:

(1913 = 100)

Maand	1929	1930	1931	1932
Januari	109,6	81,2	81,2	79,2
Februari.....	106,7	76,5	81,9	78,2
Maart.....	102,6	75,5	81,3	
April.....	99,1	77,1	80,8	
Mei.....	97,3	76,1	81,8	
Juni.....	92,1	75,7	78,1	
Juli.....	94,8	78,1	75,0	
Augustus.....	96,1	82,6	74,4	
September.....	95,3	83,6	74,7	
October.....	93,3	81,7	81,7	
November.....	88,3	79,3	82,3	
December.....	86,2	81,5	82,0	
Jarl. gemiddelde	90,8	79,1	79,6	

BOEKAANKONDIGING.

De haven van Antwerpen door J. Coopman. (P. Meerbergen, Antwerpen. Prijs Frs. 30).

Behoorde het tot voor weinige jaren tot de zeldzaamheden dat de economisch geschoolde schrijvers zich aangetrokken gevoelden tot de behandeling in boekvorm van de rijke stof die de ontwikkeling der modern geoutilleerde West-Europeesche havens nochtans biedt, sedert is hierin verandering gekomen en de literatuur is in betrekkelijk korten tijd verrijkt met verscheidene lezenswaardige studies, waarin de opkomst en groei alsmede de beteekenis der groote continentale havens voor wereldhandel en wereldverkeer worden belicht.

Nadat in 1930 het boek van J. de Keuster, „La concurrence entre les trois grands ports nord-européens Hambourg, Rotterdam, Anvers” was verschenen, heeft een nieuwe studie, ditmaal van de hand des Heeren J. Coopman, het licht gezien. Laatstgenoemde schrijver, die zijn taak eveneens zeer ernstig heeft opgevat, bepaalt er zich in zijn boek „De Haven van Antwerpen” meer in het bijzonder toe de voortreffelijke outillage van Rotterdam's rivaal aan de Schelde te belichten. Hij heeft daarbij tevens gelegenheid gevonden de aandacht eens te meer te vestigen op de economische rol, die de haven van Antwerpen, zoo in nationaal als internationaal opzicht, vervult.

Hun die zich reeds eerder aangetrokken gevoelden tot een grondige studie van de ontwikkeling en beteekenis der drie groote West-Europeesche havens, brengt het boekwerk van den Heer Coopman wellicht weinig tot dusver onbekend feitenmateriaal — de lezers van de bij uitstek geslaagde studie van Dr. J. P. Backx „De Haven van Rotterdam” zijn op het stuk der havenliteratuur wel zeer verwend — doch de schrijver is erin geslaagd niet slechts het geheel te

gieten in alleszins lezenswaardigen vorm, doch daarenvens aan de reeds bestaande literatuur een nieuw werk toe te voegen waarin bekende en velen wellicht minder bekende gegevens op zoodanige wijze zijn verwerkt, dat het geheel moet worden beschouwd als een zeer geslaagde proeve van economische voorlichting, die beteekenis en rol der haven van Antwerpen opnieuw duidelijk in het licht stelt.

Achtereenvolgens worden behandeld: de inrichting der haven — wij lezen hierin o.a. dat tot 1914 door de Belgische Regeering ten behoeve der haven van Antwerpen Frs. 350.1 miljoen werden uitgegeven, dat de Gemeente zelve gedurende het tijdvak 1820—1912 ca. Frs. 132 miljoen aan de haven ten koste legde en dat het gemiddeld rendement dezer kapitalen slechts 1 pCt. bedroeg —, haar uitrusting — in dit hoofdstuk wordt nog eens uitvoerig gewezen op de beteekenis van Antwerpen als spoorweghaven, haar outillage en de uitbreidingswerken welke de laatste jaren tot stand kwamen —, de Schelde, de drie groote Noordzee-havens, de regionale functie van de haven van Antwerpen, haar commercieele en industriele beteekenis, de geregelde lijnvaart, vrachtenconferenties en de algemeene vrachtaart, de „satellieten der haven”, het lossen en laden, de — ietwat beruchte — „customs of the port” en de Belgische handelsvloot.

In het achtste hoofdstuk van het tweede deel geeft de schrijver vervolgens enkele nabeschouwingen om zijn studie te besluiten met „eenige belangrijke trekken uit Antwerpen's geschiedenis”. Een acht en twintigtal bijlagen geven tenslotte nog tal van bijzonderheden welke voor de scheepvaart van belang zijn.

Men kan het niet anders dan toejuichen dat de kennis omtrent de groote continentale havens voortdurend door van gedegen studie getuigende werken wordt aangevuld.

Uit het boekwerk van den Heer Coopman blijkt overigens hoezeer het energieke Gemeentebestuur van Antwerpen er voortdurend naar streeft de paraatheid der Scheldhaven op te voeren. Hier beseft men dat de „cost voor de baet uitgaat” en dat op den duur slechts die havens de haar toegedachte rol in het internationaal verkeer ten volle kunnen vervullen, die onder de stuwende kracht harer bestuurderen staag rekenen met de eischen, die de toekomst aan haar zal stellen. Het ware te wenschen dat Rotterdam's Gemeentebestuur zich in dit opzicht aan het voorbeeld van Antwerpen's even doortastende als voortvarende dagelijksche leiding spiegelde!

C. V.

Le Recueil Financier. Annuaire des valeurs cotées aux bourses de Belgique. Edition 1931. 3 deelen. (Brussel 1931; Etablissements Emile Bruylant. Prijs Frs. 300).

Deze belangrijke publicatie, die voor de 39ste maal verschijnt en thans een omvang heeft van 5000 pagina's, heeft in de financiële- en zakenwereld een onbestreden gezag verkregen, dank zij haar waardevolle en betrouwbare documentatiën en de absolute onpartijdigheid van haar inlichtingen. Zij bevat ongeveer 3000 korte berichten met zeer nauwkeurige gegevens omtrent den oorsprong, het doel, den gang van zaken en de resultaten van alle maatschappijen, ondernemingen of instellingen, wier aandelen of obligaties op de Belgische beurzen officieel zijn genoteerd en omtrent vele buitenlandse maatschappijen, waarbij de Belgische participatiemaatschappijen zijn betrokken.

De Recueil Financier is een gids voor alle effectenbezitters, bankiers, effectenmakelaars en industrieëlen en onmisbaar voor degenen, die zich over Belgische zaken willen oriënteren.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN FEBRUARI 1932.

Prov. en Gemeentel. Leeningen ..... f 13.520.000,— zijnde:

Nederland

Gem. Amersfoort f 2.000.000
5% 10 j. obl. à 98½% .. f 1.970.000
Gem. Bussum f 500.000 5%
5 j. obl. à 100% ..... „ 500.000
Gem. Gouda f 1.250.000
5½% 5 j. obl. à 100% .. „ 1.250.000
Gem. 's-Gravenhage
f 5.000.000 5% 6 j. obl. à
100% ..... „ 5.000.000
Gem. Groningen f 1.500.000
5% 5 j. obl. à 100% ..... „ 1.500.000
Gem. Lonneker f 1.000.000
5½% 5 j. obl. à 100% .. „ 1.000.000
Gem. Schiedam f 2.000.000
5½% 5 j. obl. à 100% .. „ 2.000.000
Gem. Winterswijk
f 300.000 ¹⁾ 5½% 5 j. obl.
à 100% ..... „ 300.000

Bank- en Credietinstellingen ..... „ 995.000,— zijnde:

Nederland

Obligatiën

Mij. voor Gemeente-Crediet
f 1.000.000 5% obl. à
99½% ..... f 995.000

Diversen ..... „ 844.500,— zijnde:

Nederland

Obligatiën

Bouw-, Handel- en Explo-
tatie Mij. „Prospector”
f 50.000 6% obl. à 100% f 50.000
De Stichting „Het Geldersch
Landschap” f 250.000 3%
obl. à 100% ..... „ 250.000
Hoogheemraadschap Delfland
f 550.000 5% obl. à 99% .. „ 544.500

Kerkelijke Leeningen ..... „ 148.875,— zijnde:

Nederland ..... f 148.875

Totaal... f 15.508.375,—

¹⁾ Na de uitgifte van f 700.000 5½ pCt. 5-jarige obligatiën op 29 Jan. 1932 (zie de emissies over Januari) heeft de gemeente Winterswijk nog f 300.000 toegewezen.

Bovendien:

f 15.810.000,— 3 m. Schatkistpromessen à f 995,48
„ 21.270.000,— 6 m. „ „ 987,15 ³⁾
„ 12.920.000,— 1 j. Schatkistbiljetten „ „ 1.006,25

De Kerkelijke Leening is de volgende:

Rente- Emissie-
Guldens voet koers
pCt. pCt.

Congr. d. E. E. Z. Z. Ursulinen v.
h. Bisdom Haarlem, Bergen 150.000 5 99¼

Emissies in 1932.

	Obligatiën	Aandeelen	Totaal
Jan.	8.642.218,75	275.000	8.917.218,75
Febr.	15.508.375,—	—	15.508.375,—
	24.150.593,75	275.000	24.425.593,75

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Dec. 1931		Dec. 1930	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
Giro's (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan:				
-gemeentestellingen	f 22,7	40.292	f 23,8	32.872
particulieren	„ 21,6	159.240	„ 25,9	143.867
Geldomzet.				
Ontvangsten	„ 4,9	8.172	„ 5,8	7.847
Betalingen	„ 9,3	37.913	„ 9,9	35.836
Part. rekeninghouders	„ 27,4 ¹⁾	46.543 ²⁾	„ 31,7 ¹⁾	42.421 ²⁾
Gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponceerd	„ 9,6	4.364 ²⁾	„ 9,9	4.251 ²⁾

1) Gemiddeld saldo te goed. 2) Einde der maand.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Februari 1932	Sedert 1 Februari 1932	Overeenkomstige periode 1931
Directe belastingen.			
Grondbelasting	234.508	716.140	3.884.473
Personeele belasting ¹⁾	13.397	27.816	4.284.538
Inkomstenbelasting	7.778.165	14.876.664	15.089.026
Vermogensbelasting	1.263.064	2.379.743	2.460.365
Dividend- en tantiëmebelasting	481.831	1.242.140	1.603.656
Invoerrechten.	9.857.388	13.793.481	10.158.960
Statistiekrecht.	182.537	359.674	529.965
Accijnzen.			
Zout	209.714	410.127	368.880
Geslacht	583.166	1.116.780	1.445.946
Wijn	36.493	87.915	69.088
Gedistilleerd	2.695.451	5.364.763	6.525.515
Bier	727.000	1.531.984	1.896.534
Suiker	4.719.003	8.985.112	8.187.734
Tabak	2.489.962	4.992.122	5.113.275
Belasting op gouden en zilveren werken	61.075	124.418	137.175
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.413.099 ³⁾	2.978.875 ⁴⁾	4.146.273
Registratierechten	906.888	1.832.230	2.602.348
Successierechten	3.198.958	6.949.724	7.435.573
Domeinen, wegen en vaarten	668.009	843.177	943.044
Staatsloterij	166.296	183.251	184.731
Loodsgelden	284.642	608.233	767.583
Totaal-Generaal ..	37.970.646	69.404.369	77.834.682

¹⁾ Met ingang van het belastingjaar 1931 wordt de personeele belasting geheven ten bate van de gemeenten, zoodat de in dezen staat vermelde bedragen uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen.

²⁾ Hieronder begrepen f 204.278 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.).

³⁾ Id. f 431.251. ⁴⁾ Id. f 846.203.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

Verdedigingsbelasting ..	1.298.127	2.564.767	3.127.652
Opcenten:			
Grondbelasting	188.914	569.976	816.897
Personeele belasting ..	1.954	4.185	830.227
Inkomstenbelasting ..	1.572.340	2.935.530	2.949.085
Vermogensbelasting ..	692.458	1.308.165	1.379.426
Dividend- en tantiëmebelasting	159.004	409.906	529.206
Accijns op Wijn	7.299	17.583	13.818
„ „ Gedistilleerd	269.545	536.476	652.552
Tabaksacc.opsigaretten	438.840	885.683	—
Zegelrecht van buitl. eff.	42.016	102.879	215.614
Totaal	4.670.497	9.335.150	10.514.477

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	702.313	1.281.813	1.094.551
Rijwiëlbiljetten	13.975	25.542	21.370
Totaal	716.288	1.307.355	1.115.921

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS”

Gemeentefondsbelasting.	7.574.739	14.477.554	—
Opcenten Vermogensbel.	582.022	1.096.994	—
Totaal	8.156.761	15.574.548	—

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1931.

Dienstjaren	Grondbelasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1929/30	—	38.081	6.265 ⁴⁾
1930/31	5.502	619.145	101.133
1931/32	578.055	14.219.438	2.272.345
1932/33	132.583	—	—
Totale	716.140	14.876.664	2.379.743

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTOS.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 3 29 Sept. '31	Lissabon . . . . . 7 8 Aug. '31
	Bel. Binn. Eff. 4 29 Sept. '31	Londen . . . . . 3 17 Mrt. '32
	Vrsch. in R.C. 4 29 Sept. '31	Madrid . . . . . 6 1/2 8 Jul. '31
Athene	1120 Febr. '32	N.-York F.R.B. 3 25 Febr. '32
Batavia	4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo . . . . . 5 3 Mrt. '32
Belgrado	7 20 Juli '31	Parijs . . . . . 2 1/2 9 Oct. '31
Berlijn	6 9 Mrt. '32	Praag . . . . . 6 22 Dec. '31
Boekarest	7 3 Mrt. '32	Pretoria . . . . . 6 13 Nov. '31
Brussel	3 1/2 13 Jan. '32	Rome . . . . . 6 20 Mrt. '32
Budapest	7 19 Jan. '32	Stockholm . . . . . 5 3 Mrt. '32
Calcutta	6 25 Febr. '32	Tokio . . . . . 5.84 12 Mrt. '32
Dantzig	5 24 Nov. '31	Weenen . . . . . 7 17 Mrt. '32
Helsingfors	7 12 Febr. '32	Warschau . . . . . 7 1/2 3 Oct. '30
Kopenhagen	5 11 Mrt. '32	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '31

GELDKOERSEN. OPEN MARKT.

Data	1932				1931	1930	1914
	19 Mrt.	14/19 Mrt.	7/12 Mrt.	29 Feb. / 5 Mrt.			
Amsterdam Partic. disc.	15/16	15/16	1 1/8-1/4	1 1/8-1/4	1 1/16	2 1/16-1/2	3 1/8-3/16
Londen Daggeld	1 1/2-2 1/2	1 1/2-3	1 1/2-4	2-4	1 1/2-3 1/4	2-4 1/4	1 3/4-2
Berlijn Daggeld	6 1/2-7 1/2	6 1/2-8	6 1/2-8 1/2	7 1/2-9 1/2	3 1/2-6	3-6 1/2	—
New York Daggeld 1) Partic. disc.	2 5/8	2 5/8	2 1/2-3/4	2 1/2-3/4	1-3/4	2-4 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Koers van 18 Mrt. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN. KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
15 Mrt. 1932	2.47 1/16	9.—	59.05	9.76 1/2	34.62 1/2	99 3/8
16 " 1932	2.47 1/16	8.98	58.95	9.75 1/2	34.55	99 3/8
17 " 1932	2.47 1/16	8.99	58.97 1/2	9.76 1/2	34.70	99 3/8
18 " 1932	2.48 1/8	8.98 1/2	59.05	9.77	34.72	99 3/8
19 " 1932	2.48 1/8	9.05	59.05	9.76	34.65	99 3/8
21 " 1932	2.48 1/8	9.09 1/2	59.05	9.76	34.65	99 3/8
Laagsted.w.1)	2.4745	8.96	58.85	9.75	34.52	99
Hoogste d.w.1)	2.4865	9.11	59.10	9.77 1/2	34.72	99 3/8
14 Mrt. 1932	2.48	8.98 1/2	59.—	9.77	34.70	99 3/8
7 " 1932	2.49 1/8	8.79	59.07 1/2	9.78 1/2	34.63	99 3/8
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid *)
15 Mrt. 1932	48.—	35.25	7.35	1.47 1/2	12.85	18.97 1/2
16 " 1932	47.95	35.25	7.35	1.47 1/2	12.82 1/2	18.85
17 " 1932	47.96	35.25	7.35	1.47 1/2	12.84	18.60
18 " 1932	47.98	35.25	7.35	1.47 1/2	12.82 1/2	18.77 1/2
19 " 1932	47.96	35.25	7.35	1.47 1/2	—	—
21 " 1932	47.92 1/2	35.25	7.33	1.49	12.86	18.77 1/2
Laagsted.w.1)	47.85	—	7.30	1.45	12.80	18.60
Hoogste d.w.1)	48.07	35.25	7.40	1.52	12.90	19.05
14 Mrt. 1932	48.05	35.25	7.35	1.47 1/2	12.85	19.—
7 " 1932	48.05	35.25	7.37	1.47 1/2	12.92	19.07 1/2
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors *)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
15 Mrt. 1932	49.25	49.50	48.60	4.15	—	2.23
16 " 1932	49.50	49.50	48.65	4.15	—	2.22
17 " 1932	49.50	49.50	48.75	4.15	—	2.22 1/2
18 " 1932	49.50	49.50	48.50	4.15	—	2.22
19 " 1932	49.75	49.75	48.75	4.15	—	2.22
21 " 1932	49.75	50.25	48.75	4.17 1/2	—	2.22 1/2
Laagsted.w.1)	48.75	48.35	48.35	4.10	—	2.20
Hoogste d.w.1)	50.—	50.25	49.—	4.20	65	2.26
14 Mrt. 1932	49.50	49.50	48.75	4.15	—	2.25
7 " 1932	48.60	48.50	48.10	4.—	—	2.22 1/2
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 1/2	2.4878

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
15 Mrt. 1932	3,62 1/8	3,93 15/10	23,82	40,38
16 " 1932	3,62 1/8	3,93 15/16	23,81	40,35
17 " 1932	3,61 7/8	3,93 7/8	23,81	40,33 1/2
18 " 1932	3,63 1/8	3,93 7/8	23,81	40,33 1/2
19 " 1932	3,63 1/8	3,93 1/8	23,80	40,32
21 " 1932	3,64 7/8	3,92 9/16	23,78	40,25
23 Mrt. 1931	4,86	3,91 7/16	23,83 1/8	40,09 1/2
Muntpariteit . . .	4,86	3,90 1/8	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	5 Mrt. 1932	12 Mrt. 1932	14/19 Maart '32 Laagste	19 Mrt. 1932 Hoogste
Alexandrië . . .	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/8	97 1/8
Athene	Dr. p. £	280	290	270	300
Bangkok	Sh. p. tical	2/6	2/6	2/6	2/6
Budapest	Pen. p. £	20 1/2	20 1/2	20	21
Buenos Aires . . .	d. p. \$	40 1/8	39	38 1/8	39 1/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 5/8	1/6 5/8	1/6 1/8	1/6 1/8
Constantin	Piast. p. £	720	740	745	750
Hongkong	Sh. p. \$	1/5 3/8	1/4 1/16	1/3 3/4	1/4 1/8
Kobe	Sh. p. yen	1/10 5/8	1/8 1/10	1/8 1/8	1/9 1/2
Lissabon	Escu. p. £	109 3/4	109 3/4	109 1/2	110 1/2
Mexico	\$ per £	10.—	11.25	10.25	11.50
Montevideo	d. per £	30	30 1/2	29	32
Montreal	\$ per £	3.93	4.05	4.05	4.08
Rio d. Janeiro . .	d. per Mil.	4 1/16	4 1/16	4	4 1/16
Shanghai	Sh. p. tael	1/10 3/8	1/9 25/32	1/9 1/2	1/10 1/2
Singapore	id. p. \$	2/3 27/32	2/3 27/32	2/3 3/8	2/3 27/32
Valparaiso 1). . .	\$ per £	29.10	30.20	30	30.50
Warschau	Zl. p. £	31 1/2	32 1/2	31 1/2	33

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

Londen 1)	N.York 2)	Londen
15 Mrt. 1932 . . .	18 1/4	29 3/4
16 " 1932	18 1/8	29 3/4
17 " 1932	18	29 3/4
18 " 1932	18 1/16	29 3/8
19 " 1932	18 1/16	29 1/2
21 " 1932	17 15/16	28 7/8
23 Mrt. 1931 . . .	13 9/16	29 1/4
27 Juli 1914 . . .	24 15/16	59

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Mrt. 1932	15 Mrt. 1932
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 69.773.077,47	f 80.949.972,54
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	190.309,94	1.291.041,95
Voorshotten aan Ned.-Indië	169.215.333,23	170.775.315,46
Id. aan Suriname	14.324.25,19	14.326.258,03
Id. aan Curaçao	8.010.833,66	8.013.499,06
Kasvoord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand . .	112.095.480,33	111.569.763,64
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen (id. op andere Staatsbedrijven 1)	28.270.221,28	24.005.483,19
Kasgeldleeningen aan gemeenten	16.152.889,39	16.222.839,39
	72.373.268,85	74.054.718,85

Vereffeningen.	7 Mrt. 1932	15 Mrt. 1932
Schatkistbiljetten in omloop	f 177.962.000,—	f 177.962.000,—
Schatkistpromessen in omloop	341.110.000,—	341.110.000,—
Waarvan rechtstreeks bij De Nederlandsche Bank geplaatst	—	—
Zilverbons in omloop	1.919.024,—	1.907.496,50
Schuld op uit. Feb. (resp. Jan.) '32 aan de gem. verstrekt wegens voor haar door de Rijksadm. geheven gem. ink. belast. en opc. op de Rijksink. bel.	11.093.128,85	11.693.249,31
Schuld op uit. Feb. (resp. Jan.) '32 aan de gem. verstrekt weg. aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsbel., alsmede opc. op die belastingen en op de vermogensbelasting	9.270.364,06	2.800.635,73
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	41.741.019,63	47.195.976,96
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	91.717.522,55	85.673.334,83
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	433.243,56	496.279,82
Id. aan diverse instellingen 1)	18.168.199,56	18.353.794,03

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	12 Mrt. 1932	19 Mrt. 1932
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	f 57.182.000,—
w.o. muntbiljetten	—	685.000,—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Vereffeningen:		
Voorshot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 169.973.000,—	171.749.000,—
Schatkistpromessen	13.195.000,—	12.785.000,—
Schatkistbiljetten	21.075.000,—	21.075.000,—
Muntbiljetten in omloop	3.408.000,—	3.399.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds. Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	6.639.000,—	6.639.000,—
	818.000,—	804.000,—
Voorshot van de Javasche Bank	12.367.000,—	13.805.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 21 Maart 1932

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 49.984.247,95 Bijbnk. „ 2.626.648,07 Ag. sch. „ 10.502.166,16	f	63.113.062,18	
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„			
Idem eigen portef.	f 84.349.055,—			
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„		84.349.055,—	
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-ert. op onderp.	Hfdbk. f 38.033.664,03 Bijbnk. „ 6.289.081,94 Ag. sch. „ 50.319.160,36	f	94.641.906,33	
Op Effecten	f 93.635.175,30			
Op Goederen en Spec.	„ 1.006.731,03		94.641.906,33	
Voorshotten a. h. Rijk	„		—	
Muntmateriaal				
Munt, Goud	f 97.690.300,—			
Muntmat., Goud	„ 778.462.757,43			
	f 876.153.057,43			
Munt, Zilver, enz.	„ 25.221.466,85			
Muntmat., Zilver	„		901.374.524,28 ¹⁾	
Belegging 1/4 kapitaal, reserves en pensioenfonds	„		27.013.883,36	
Gebouwen en Meub. der Bank	„		5.000.000,—	
Diverse rekeningen	„		36.778.378,25	
		f	1.212.270.809,40	
		Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—			
Reservefonds	„ 7.563.205,59			
Bijzondere reserve	„ 8.000.000,—			
Pensioenfonds	„ 7.529.072,84			
Bankbiljetten in omloop	„ 966.922.365,—			
Bankassignatiën in omloop	„ 116.340,05			
Rek.-Cour. saldo's: Het Rijk	f 85.520.304,53			
Anderen	„ 107.129.670,54		192.649.975,07	
Diverse rekeningen	„		9.489.850,85	
		f	1.212.270.809,40	
Beschikbaar metaalsaldo	f 437.426.228,93			
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	„		1.093.565.570,—	

1) Waarvan in het buitenland f 102.493.046,09.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikk. Metaal- saldo ¹⁾	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
21 Mrt. '32	97.690	778.463	966.922	192.766	437.426	78
14 „ '32	97.690	777.971	975.677	181.179	437.872	78
7 „ '32	97.690	783.642	988.123	174.418	441.248	78
29 Febr. '32	97.690	781.591	1007.832	164.120	436.247	77
22 „ '32	97.691	770.037	972.535	183.669	431.504	77
15 „ '32	97.691	763.899	978.976	172.220	427.314	77
23 Mrt. '31	84.505	361.495	804.834	40.518	141.709	56 $\frac{1}{2}$
25 Juli '14	66.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schattkist- promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
14 „ 1932	63.552	—	93.941	84.309	34.783
7 „ 1932	64.522	—	92.836	84.309	34.612
29 Febr. 1932	69.146	—	99.134	84.309	34.499
22 „ 1932	69.054	—	94.759	84.309	34.113
15 „ 1932	69.216	—	94.580	84.309	35.193
23 Mrt. 1931	45.663	—	82.891	220.697	38.224
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den banktaat van 4 Jan. '29 weder op de basis van 1/2 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
20 Feb. 1932..	896	1.090	751	953	694
13 „ 1932..	895	1.151	770	961	676
6 „ 1932..	894	1.228	677	967	682
30 Jan. 1932..	896	1.370	597	970	701
21 Feb. 1931..	839	1.209	600	859	505
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikk. metaal- saldo
19 Mrt. 1932	153.600		227.200	32.700	49.640
12 „ 1932	154.900		231.100	33.700	48.980
5 „ 1932	159.600		229.400	37.300	52.920
20 Feb. 1932	112.521	45.139	227.324	31.544	54.113
13 „ 1932	112.485	45.945	231.376	26.335	53.345
6 „ 1932	112.501	44.961	229.779	28.007	56.348
30 Jan. 1932	112.561	47.238	225.224	28.613	58.264
21 Mrt. 1931	118.626	46.587	240.389	53.778	47.547
22 Mrt. 1930	139.162	28.316	273.080	36.952	43.466
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dts- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
19 Mrt. 1932		106.400		***	59
12 „ 1932		109.400		***	58
5 Feb. 1932		108.400		***	60
20 Feb. 1932	9.028	27.101	49.065	21.002	61
13 „ 1932	9.075	26.080	48.385	20.914	61
6 „ 1932	9.094	9.807	48.279	35.941	62
30 Jan. 1932	8.946	9.410	47.235	36.270	63
21 Mrt. 1931	8.872	29.892	38.615	32.448	56
22 Mrt. 1930	8.979	32.672	57.674	34.074	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
16 Mrt. 1932	121.461	353.714	42.091	11.380	38.797
9 „ 1932	121.455	354.475	41.327	11.545	44.930
2 „ 1932	121.453	351.786	44.015	11.357	35.948
24 Feb. 1932	121.348	346.404	49.368	11.493	37.321
17 „ 1932	121.318	344.883	50.884	11.945	39.124
10 „ 1932	121.294	346.519	49.246	13.008	36.910
18 Mrt. 1931	142.827	347.287	54.670	8.021	29.346
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits			Dek- kings- perc. 1)
			Bankers	Other Accounts	Reserve	
16 Mrt. '32	40.296	9.477	73.054	32.433	42.747	37 $\frac{3}{8}$ ³²
9 „ '32	54.371	7.836	93.565	33.182	41.980	31 $\frac{3}{8}$ ³²
2 „ '32	47.236	7.023	80.483	33.476	44.667	36 $\frac{2}{8}$ ³²
24 Feb. '32	33.676	14.125	67.924	32.198	49.943	43 $\frac{11}{16}$ ³²
17 „ '32	33.496	15.359	70.456	31.989	51.435	43 $\frac{19}{32}$ ³²
10 „ '32	34.626	16.435	66.998	32.727	49.775	42 $\frac{13}{16}$ ³²
18 Mrt. '31	28.905	10.500	59.796	33.228	55.540	53 $\frac{19}{32}$ ³²
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
11 Mrt. '32	76.157	1.010	4.150	13.438	8.934	2.779	3.200
4 „ '32	75.738	1.011	4.833	13.402	8.903	2.803	3.200
26 Feb. '32	75.059	1.004	6.268	14.404	8.859	2.707	3.200
19 „ '32	73.815	1.004	7.580	13.972	8.975	2.711	3.200
13 Mrt. '31	56.095	714	6.947	25.559	19.363	2.902	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diversen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
11 Mrt. '32	6.881	2.030	82.581	214	3.439	23.534
4 „ '32	6.882	2.190	83.453	468	3.442	22.654
26 Feb. '32	6.882	2.040	83.189	176	3.461	24.899
19 „ '32	6.882	2.028	82.579	20	3.455	25.176
13 Mrt. '31	5.082	2.203	77.810	3.145	9.313	11.118
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 22 Maart 1932.

- Na de plotselinge sterke verlaging, welke de prijzen voor tarwe aan de termijnmarkten te Chicago en te Winnipeg Maandag, 14 Maart, ondergingen, zijn zij gedurende eenige dagen vrijwel stationair gebleven met op sommige dagen goede vraag in Europa, vooral voor het continent. In de tweede helft der week is in Noord-Amerika een nieuwe verlaging ingetreden tengevolge van onvoldoende buitenlandse vraag en onder den invloed van groote verschepingen. Den vorigen Zaterdag was nog een verdere belangrijke verlaging het gevolg van mededeelingen van den Amerikaanschen Farm Board, die bekend maakte pogingen in het werk te zullen stellen om een gedeelte van zijn tarwevoorraden in Europa te verkoopen, met welk doel de voorzitter van een der onderafdeelingen van den Farm Board de reis naar Europa had aanvaard. De prijsverlaging, welke van deze mededeeling het gevolg is geweest, is vooral Zaterdag tot uiting gekomen. Gisteren trad te Liverpool eenige verbetering in en waren de koersen iets hooger, niettegenstaande het Pond vaster was. Ook in Noord-Amerika trad een verbetering in en liepen de koersen weder op. Vergeleken bij een week geleden was te Chicago het slot 2½ dollarcent en te Winnipeg 3¼ dollarcent per 60 lbs. lager. In Frankrijk bestond goede vraag, mede in verband met het feit, dat het toegelaten percentage buitenlandse tarwe weder verhoogd werd en nu 35 pCt. bedraagt. De vraag in Duitschland heeft zich nog niet ontwikkeld. Men heeft daar een onderzoek ingesteld naar de graanvoorraden, welke zich bevinden in de tweede hand, en heeft uitgerekend, dat die van tarwe in de tweede hand 541.000 ton bedraagt. Deze hoeveelheid is aanmerkelijk grooter dan verwacht werd en men zegt nu, dat de voorraden groot genoeg zijn om tot aan het binnenkomen van den nieuwen oogst in de behoefte aan tarwe te voorzien. Deze mededeeling lijkt wel wat erg optimistisch en in handelskringen is men er van overtuigd, dat de regeering binnenkort toch gedwongen zal zijn het toegestane percentage buitenlandse tarwe te verhoogen en het invoerrecht te verlagen. In Italië bedraagt het toegestane percentage buitenlandse tarwe voor het Noorden 50 pCt. en voor het Zuiden 70 pCt. De termijnmarkten in Argentinië bleven eerst vrijwel onveranderd, doch daalden later. Den vorigen Zaterdag waren zij gesloten en de groote prijsval in Noord-Amerika heeft daar op dien dag dus geen invloed kunnen uitoefenen. Gisteren opende Buenos Aires lager, doch later trad weder eenige verbetering in. Vergeleken met een week geleden was het slot voor tarwe te Buenos Aires 10 centavos per 100 KG. lager. De vooruitzichten van den nieuwen oogst van wintertarwe in Noord-Amerika zijn niet geheel bevredigend tengevolge van koud weder en het in sommige streken ontbreken van voldoende sneeuwbedekking. Ook in Europa wordt geklaagd over de gevolgen van koud weder, vooral in Hongarije en Oostenrijk, terwijl ook uit Polen klachten worden vernomen. In Duitschland zijn de vooruitzichten gunstiger, hoewel ook daar gevreesd wordt voor eenige schade tengevolge van koude. In Rusland is de oogst voldoende door sneeuw beschermd. Men spreekt echter van een tekort aan zaaigran voor den uitzaai van zomertarwe.

De hoeveelheid rogge, welke op 29 Februari geschat werd in de tweede hand in Duitschland aanwezig te zijn, bedroeg 358.000 ton. Ook de roggevoorraden werden van voldoende omvang genoemd tot den nieuwen oogst, doch deze mededeeling is moeilijk te vereenigen met het feit, dat voor rekening van de Deutsche regeering gedurende de laatste dagen groote hoeveelheden Argentijnsche rogge zijn gekocht. In den loop der week waren de prijzen voor de nog aanwezige disponibile Russische en voor Plata-

rogge gedaald. Tengevolge van de vraag voor rekening van de Deutsche regeering is sedert het laagste punt weder een verbetering ingetreden en werden voor stoomende partijen, evenals voor Maart en April aflading, weder hogere prijzen betaald. Ook in Canadeesche rogge zijn eenige zaken tot stand gekomen, nadat voor die roggesoort de prijs was gedaald. Aan de termijnmarkt te Chicago was het slot voor rogge 2 dollarcent per 56 lbs. lager dan een week geleden, nadat het slot van Zaterdag nog meer lager was geweest. Winnipeg was ook 2 dollarcent lager.

Gedurende de afgelopen week zijn belangrijke hoeveelheden maïs binnengekomen en dientengevolge zijn de prijzen langzaam gedaald. Ook was een gedeelte van de binnenkomende maïs van twijfelachtige kwaliteit, waardoor de markt werd gedrukt. Tegen het einde der week, toen het aanbod minder dringend werd, is eenige verbetering ingetreden en stegen de prijzen weder matig boven het laagste punt. Aan de termijnmarkt in Buenos Aires ondergingen de prijzen voor den April-termijn eerst weinig verandering, doch later zijn zij gedaald om tegen het einde der week weder te verbeteren. Het slot was 12 centavos per 100 KG. lager dan een week geleden. De Mei-termijn te Rosario sloot 10 centavos lager dan een week geleden. Het aanbod van nieuwe maïs wordt iets ruimer en verschillende partijen zijn verscheept en met een premie boven oude maïs verkocht. In het Noorden en Centrum van Argentinië is men bezig met het binnenhalen van den nieuwen oogst en de resultaten geven reden tot tevredenheid. Overigens is het moeilijk een schatting te maken van de opbrengsten, omdat de resultaten van dichtbij elkaar gelegen streken zeer verschillend zijn. Van den Donau wordt naar West-Europa weinig verscheept. Landen rondom de Middellandsche Zee zijn in hoofdzaak kooper. Het weer in Roemenië is zachter geworden en men verwacht, dat binnen 7 of 10 dagen de scheepvaart op den Donau heropend zal worden. In Duitschland verwacht men een verlaging van de prijzen van het maïsmonopolie, terwijl de preferentiële invoerrechten voor Roemenië naar men zegt in werking zullen treden.

Gerst was in de eerste helft der afgelopen week onveranderd vast. De consumptie kocht geregeld disponibile Russische en stoomende Platagerst. Later zijn de prijzen van beide soorten eenige Gulden gedaald, waarop flinke zaken zijn gedaan. Einde der week, toen de koersen te Winnipeg daalden, zijn de prijzen voor Canadeesche gerst aanmerkelijk verminderd en kwamen ook daarin zaken van flinken omvang tot stand. In Duitschland was Donaugerst bij schaarsch aanbod zeer vast, in verband met de verwachting van preferentiële invoerrechten voor Roemenië.

In haver waren de omzetten, zowel in Canadeesche als in Argentijnsche soorten, beperkt. De termijnmarkt te Buenos Aires sloot voor haver onveranderd. De termijnmarkt te Winnipeg was 1¼ dollarcent per 32 lbs. lager.

SUIKER.

De stemming op de verschillende suikermarkten was gedurende de afgelopen week gedrukt. Van de te Parijs plaats hebbende conferenties van den Suikerraad is nog geen bericht verschenen omtrent een tastbaar resultaat.

In Amerika was de vorige week alle kooplust zoo goed als verdwenen. De raffinadeurs brachten hun vraagprijzen terug op 4 d.c. In ruwsuiker gingen enkele minder belangrijke partijen om, de prijs voor prompte Cubasuiker was ca. 0.75 d.c. c. & fr.

Op de New-Yorksche termijnmarkt brokkelden de noteringen zoo goed als dagelijks een weinig af, tengevolge van verkoopen van de zijde van houders van Cubasuiker. Het slot was flauw en de noteringen luidden toen als

AANVOEREN in tons van 100 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	13/19 Maart 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	13/19 Maart 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	14.085	237.389	200.018	50	800	9.415	238.189	209.433
Rogge	7.248	78.142	72.772	50	640	105	78.782	72.877
Boekweit	275	5.342	4.845	—	—	145	5.342	4.990
Mais	41.337	338.967	253.699	2.735	85.684	61.485	424.651	315.184
Gerst	5.714	92.053	146.256	—	5.485	14.217	97.538	160.473
Haver	3.193	49.007	80.034	—	1.292	203	50.299	80.237
Lijnzaad	10.161	50.309	34.114	4.272	77.890	124.392	128.199	158.506
Lijnkoek	700	23.696	13.020	50	50	107	23.746	13.127
Tarwemeel	370	6.205	23.570	94	2.613	10.174	8.818	33.744
Andere meelsoorten ...	763	11.478	13.325	265	3.668	3.786	15.146	17.111

volgt: Mrt. 0.69; Mei 0.71; Juli 0.77; Sept. 0.84 en Oct. 0.87, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 2.70 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 100.000 tons, de versmeltingen 44.000 tons tegen 50.900 tons verleden jaar en de voorraden 252.000 tons tegen 277.400 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Productie	1.500.000	2.110.000	2.500.000
Voorr. overgebracht per 1/1	1.745.971	1.418.000	321.000
Consumptie	15.000	24.000	17.083
Weekontv. afscheephavens	150.686	149.024	194.795
Totaal sedert 1/1 (N. Oogst)	491.118	798.287	1.226.037
Weekexport	56.356	62.756	34.706
Totaal sedert 1/1	416.356	383.882	415.922
Voorraad afscheephavens	1.102.773	1.814.210	1.142.305
„ binnenland	1.711.842	1.287.713	1.256.880
Aantal werkende fabrieken	125	130	156

In Engeland was eveneens geen interesse voor ruwe suiker te bespeuren. Ook op de Londensche termijnmarkt was de tendens in dalende richting. De slotnoteringen luiden als volgt: Mrt. Sh. 5/-; Mei Sh. 5/2; Aug. Sh. 5/5¼; Dec. Sh. 5/8¼ en Mrt. Sh. 5/11, Rietsuiker basis 96 pCt. c.i.f.

De Board of Trade Statistiek over Februari wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Februari		Oct./Febr.	
	1932	1931	1931/32	1930/31
	tons	tons	tons	tons
Import Bietsuiker	24.736	4.808	57.229	25.402
„ Rietsuiker ...	183.547	87.867	826.511	661.249
Totaal....	208.283	92.675	883.740	686.651
Export Geraffineerd ..	30.067	6.026	80.273	66.663

Op Java verkocht de V.I.S.P. slechts enkele kleine partijjes Superieur en bruine Suiker.

China koecht een scheepslading Cubasuiker tot de tegenwaarde van 0.79 d.c. f.o.b. Cuba, voor April verschepping.

Hier telande was de stemming kalm. Op de Amsterdamsche termijnmarkt konden de noteringen zich aanvankelijk nog goed handhaven. Bij gebrek aan eenigen steun van het buitenland echter brokkelden de noteringen tegen het einde der week af en gaven het volgende beeld te zien: Mrt. f 6¾; Mei f 6¼; Aug. f 6½ en Dec. f 6/8; de omzet bedroeg 3100 tons.

KOFFIE.

Nog altijd moet met betrekking tot de koffiemarkt bericht worden, dat de stemming kalm is en dat de afzet onbevredigend blijft. De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos waren echter voor het eerst sedert vele weken bij verschillende afladers iets gemakkelijker (in doorsnede ongeveer ½ ct. per ½ K.G.), doch die van Rio bleven nog ongewijzigd. Nederlandsch-Indië was voor Palembang Robusta weder ¼ ct., voor de iets betere Benkoelen ¾ ct. en voor ongewassen Robusta ¼ ct. per ½ K.G. lager dan verleden week.

In een gisteren uit Brazilië ontvangen telegram worden de in de binnenlandsche pakhuizen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden voorraden op 29 Februari opgegeven als te hebben bedragen 25.749.000 balen, waarvan 8.737.000 balen eigendom zouden zijn van den Koffie-Raad. De hoeveelheid, welke verleden maand opgegeven werd als eigendom van den Raad op 31 Januari was 7.953.000 balen, waaruit blijkt, dat deze voorraad dus in Februari met 784.000 balen is toegenomen.

De geheele teruggehouden voorraad van Sao Paulo en Minas Geraes bedroeg op 29 Februari ... 25.749.000 balen op 31 Januari bedroeg hij ... 25.512.000 „

in Februari is hij dus toegenomen met ... 237.000 balen De toeneming in Juli/Januari was ... 6.944.000 „

dus was de toeneming in Juli/Februari .. 7.181.000 balen Aangekomen zijn te Santos uit het binnenland in Juli/Febr. .... 9.390.000 „

zoodat dus in de eerste acht maanden van het loopende oogstjaar in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes

uit de plantages zijn aangevoerd ..... 16.571.000 balen

met welk cijfer thans reeds de raming van Medeiros van 16 miljoen balen voor het geheele oogstjaar met ruim ½ miljoen balen is overschreden. Dat overigens de statistiek, zooals die door Brazilië wordt gepubliceerd, vooral ten opzichte van de productie niet volkomen betrouwbaar is, blijkt uit een korten tijd geleden ontvangen mededeeling van den Heer Medeiros (de spreektrampet van het oude Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie van Sao Paulo). Bedoelde mededeeling luidde, dat het koopagentschap van den Koffie-Raad indertijd bij zijn optreden binnen veertien dagen bijna 60.000 balen koffie rechtstreeks uit de plantages gekocht heeft. In normale omstandigheden zou deze hoeveelheid eerst in de binnenland-

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIERN				MINERALEN					
	TARWE		ROGGE		MAIS		GERST		LIJNZAAD		BOTER		KAAS		EIEREN		STEENKOLEN		PETROLEUM	
	79 K.G. La Plata loco Rotterdam/Amsterdam per 100 K.G.	%	Zuid-Russische (74 K.G.) loco Rotterdam per 100 K.G.	%	La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.	%	Z.-Russische (64,5 K.G.) loco Rotterdam per 2000 K.G.	%	La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.	%	per K.G. Leeuwarder Comm. Notering	%	Edammer Alkmaar Fabriekskaas kl. m/merk	%	Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.	%	Westfaalsche/Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.	%	Mid. Contin. Crude 33 t/m 33,90 Bé s.g. per barrel	%
1925	17,20	100,0	13,07	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67	56,3	6,22	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	1,34	58,0	31,30	55,9	5,35	59,3	10,05	93,1	0,58	34,5
Jan. 1930	12,67	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72	68,2	8,17	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17	65,0	7,62	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	62,5	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	199,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	187,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,34	20,5
Juli "	5,42	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14,3
Aug. "	4,97	28,9	4,02	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	1,30	56,3	36,00	64,3	4,98	54,2	10,00	92,6	0,46	25,9
Sept. "	4,77	27,8	4,27	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	1,27	55,0	32,25	57,6	5,77	62,9	10,00	92,6	0,56	33,2
Oct. "	5,—	29,1	4,47	31,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	1,24	53,7	26,25	46,9	6,27	68,4	9,90	91,7	0,56	33,2
Nov. "	5,82	33,9	5,47	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	1,17	50,6	24,75	44,6	7,07	77,0	9,90	91,7	0,68	40,4
Dec. "	4,92	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	1,18	51,1	21,40	38,2	5,32	58,0	9,90	91,7	0,71	42,3
Jan. "	5,05	29,4	5,07	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	31,0	1,16	52,2	25,75	46,0	4,71	51,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Febr. 1932	5,30	30,8	5,07	38,8	74,00	32,0	118,50	46,0	142,25	30,8	1,34	58,0	27,75	49,6	3,79	41,3	8,25	76,3	0,71	42,3
7 Mrt. "	5,75	32,8	5,05	43,2	86,00	37,1	117,00	49,6	146,00	31,6	1,05	45,5	25,00	50,0	3,60	39,2	8,05	74,5	0,71	42,3
14 " "	5,60	32,6	5,90	45,1	89,50	38,7	119,00	50,4	146,00	31,6	0,95	41,1	25,00	44,6	3,70	40,3	8,40	77,8	0,71	42,3
21 " "	5,30	30,8	5,60	42,8	84,50	36,5	117,00	49,6	140,00	30,3	0,95	41,1	21,—	37,5	3,50	38,1	8,40	77,8	0,71	42,3

1) Men zie voor de toel. op dezen staat de nos van 8 en 15 Aug. 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2. 3) Tot Jan. 1931 American No. 2.

sche pakhuizen zijn opgeslagen en dus bij den binnenland- schen voorraad hebben meegeteld, terwijl zij nu nimmer in het cijfer dier voorraden is opgenomen. Dat dergelijke rechtstreeksche aankopen later meer hebben plaats gehad en in de toekomst nog wel plaats zullen hebben, is niet onwaarschijnlijk en dan zullen zij aan het einde van het oogstjaar allicht een niet onbelangrijke hoeveelheid vormen, welke bij de becijfering van het oogstcijfer had moeten worden meegerekend, doch nu buiten de statistiek blijft.

Volgens mededeeling van den Koffie-Raad van Brazilië zijn thans vernietigd:

	bn. Santos	bn. Rio	bn. Victoria	bn. totaal
in de afgelopen week	123.000	28.000	7.000	158.000
sedert 1 Juli 1931 ..	2.789.000	706.000	191.000	3.686.000

waarbij nog komen 559.000 balen vóór 1 Juli 1931 vernietigd, dus totaal 4.245.000 balen.

Nog altijd blijft de vernietigde hoeveelheid ver onder het indertijd aangekondigde kwantum van 1 miljoen balen per maand, wat volgens berichten uit Brazilië hoofdzakelijk te wijten zou zijn aan de omstandigheid, dat de binnenlandse vracht op groote hoeveelheden koffie door den Nationalen Koffie-Raad nog niet kon worden betaald. Er werd echter bij gemeld, dat thans een schikking getroffen is, volgens welke de vracht van het station van oorsprong tot de binnenlandse pakhuizen voortaan zal worden betaald met schuldbekentenissen, maandelijks aflosbaar te beginnen 2 Januari 1934 en 10 % rente gevende vanaf Januari 1932. De interest zelf is echter eerst betaalbaar in Januari 1933 en Januari 1934 en de Koffie-Raad neemt de verplichting op zich tot het treffen van een regeling, waarbij de schuldbekentenissen discontabel worden met hoogstens 10 % disconto per jaar.

Het weder in Sao Paulo is voor den volgenden oogst zeer gunstig geweest. De eerste bloei in het najaar van verleden jaar was zeer goed evenals de vruchtzetting en dientengevolge wordt een oogst verwacht van zeer goede kwaliteit. Medeiros raamt thans den oogst 1932/33 voor Santos op 11 miljoen, Rio 3 miljoen, Victoria 1.3 miljoen en de overige Braziliaansche Staten 700.000 balen, totaal 16 miljoen balen, doch van particuliere zijde wordt reeds een cijfer van 17 miljoen balen genoemd.

In Columbia, na Brazilië de grootste koffieproducent met een opbrengst in de laatste jaren van dooreen ongeveer 3 miljoen balen en met een hoeveelheid vruchtdragende boomen, geschat op ruim 437 miljoen stuks, heeft de Regering besloten om den uitvoer te bevorderen door beta-

ling van een uitvoerprijs van 10 % ingaande 1 Maart l.l. — De premie wordt betaald in den vorm van 6 % Staatsobligatiën, die door de Staatsbank en de spaarbanken tegen de nominale waarde in betaling worden genomen. Als motief voor de instelling der uitvoerprijs wordt genoemd, dat de planters, die bij de lage koffieprijzen niet aan hun productiekosten komen, moeten worden tegemoetgekomen.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, omgerekend in cents per ½ K.G., komen op het oogenblik uit: voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheeping op ongeveer 24½ a 25½ ct., voor dito Prime Santos op ongeveer 25½ a 26½ ct. en voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheeping, op ongeveer 20½ a 20½ ct.

In Nederlandsch-Indië bleef de prijs voor ongewassen Mandheing Robusta onveranderd, doch die van de goedkoopere ongewassen Sumatra-soorten liep ¼ a ½ ct. per ½ K.G. terug, die van gewassen Robusta ¼ ct. De noteeringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, April-verscheeping, 16 ct.; Bankoelen Robusta, April-verscheeping, 16½ ct.; Mandheing Robusta, April-verscheeping, 18½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, April-verscheeping, 22 ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt liepen de noteeringen ½ ct. per ½ K.G. terug. Maart staat 20½ ct., Mei 21 ct. en de verder verwijderde maanden staan 21½ ct. per ½ K.G. genoteerd.

De officiele loco-noteeringen bleven onveranderd 23 ct. per ½ K.G. voor Robusta en 27 ct. voor Superior Santos.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
21 Maart	\$ 6.22	\$ 6.20	\$ 6.03	\$ 6.02
14 Maart	„ 6.22	„ 6.26	„ 6.16	„ 6.16
7 Maart	„ 6.28	„ 6.30	„ 6.22	„ 6.23
29 Februari	„ 6.27	„ 6.34	„ 6.36	„ 6.38

Rotterdam, 22 Maart 1932.

THEE.

De Amsterdamsche veiling op Donderdag jl. had een enigszins onregelmatig, doch over het geheel niet onvast verloop. Verschillende merken vooral onder de Sumatratheën werden goed gevraagd tot ten volle vorige prijzen.

Toch werden later in de veiling vele theeën 1 a 2 cts.

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN)

METALEN										TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN				
ZILVER cash Londen per Standard Ounce		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto			
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
321/8	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0	261.17/-	100.0	36.8/6	100.0	23.25	100.0	55.00	100.0	29.50	100.0	34.70	100.0	12.-	100.0
281/16	89.3	86/6	118.5	58.1/-	93.5	290.17/6	111.1	31.1/6	85.3	17.55	75.5	47.25	85.9	24.75	83.9	28.46	82.0	11.61	96.8
263/4	83.3	73/-	100.0	55.14/-	89.7	290.4/-	110.8	24.4/-	66.4	17.50	75.3	48.50	88.2	26.50	89.8	40.43	116.5	11.48	95.7
261/16	81.1	66/-	90.4	63.16/-	102.8	227.5/-	86.8	21.1/-	57.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4	47.58	137.1	11.48	95.7
247/16	76.2	70/6	96.6	75.14/-	121.9	203.15/6	77.8	23.5/-	63.8	19.15	82.4	39.-	70.9	25.25	85.6	32.25	92.9	10.60	88.3
171/16	55.4	67/-	91.8	54.13/-	88.0	142.5/-	54.3	18.1/6	49.6	13.55	58.3	26.75	48.6	16.25	55.1	25.36	73.1	9.84	82.0
139/8	41.6	55/-	75.3	36.5/-	58.4	110.1/-	42.0	12.1/-	33.1	8.60	37.0	21.50	39.1	12.00	40.7	18.65	53.7	8.61	71.8
201/16	65.3	72/6	99.3	71.9/6	115.1	174.13/-	66.7	21.11/-	59.4	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3	26.63	76.7	10.11	84.3
201/8	62.6	72/6	99.3	71.12/6	115.4	174.4/-	66.5	21.4/-	58.2	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2	24.50	70.6	10.21	85.1
191/8	59.5	70/-	95.9	68.19/6	111.1	165.18/-	63.4	18.6/-	51.6	15.20	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9	24.-	69.2	10.21	85.1
199/16	61.0	67/6	92.5	61.3/-	98.5	161.17/6	61.8	18.6/6	50.3	16.45	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5	24.13	69.5	10.21	85.1
181/16	59.0	67/6	92.5	53.9/-	86.1	145.-/-	55.4	17.16/-	48.9	16.50	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0	26.25	75.6	10.21	85.1
161/16	50.0	67/6	92.5	50.1/6	80.7	136.4/6	52.0	17.19/-	49.3	14.50	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3	26.63	76.7	10.21	85.1
16	49.9	67/6	92.5	48.2/-	77.5	134.17/6	51.5	18.3/-	49.8	13.10	56.3	27.00	49.1	16.75	56.8	24.25	69.9	9.18	76.5
169/8	51.0	65/-	89.0	47.15/-	76.9	135.5/6	51.7	18.6/-	50.2	11.95	51.4	27.25	49.5	16.50	55.9	24.88	71.7	9.28	77.3
161/16	52.0	63/6	87.1	46.6/-	74.6	132.6/-	50.5	17.18/-	49.1	11.-	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4	26.50	76.4	9.39	78.3
161/2	51.5	63/6 8	87.1	43.-/-	69.3	117.13/-	44.9	15.15/-	43.2	10.55	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2	26.25	75.6	9.49	79.1
166/8	51.9	63/6 6	87.1	46.8/6	74.8	113.16/-	43.5	15.18/6	43.7	10.85	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1	25.25	72.8	9.70	80.8
166/8	51.9	63/6 6	87.1	47.6/6	74.8	115.3/-	44.0	15.5/6	41.9	9.95	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4	25.-	72.0	9.90	82.6
137/8	43.2	60/6	82.9	45.7/6	73.1	116.8/-	44.4	14.-/6	38.5	10.30	44.3	21.25	38.6	12.00	40.7	24.63	71.0	10.11	84.3
121/3	38.9	58/6	80.3	45.1/6	72.6	117.-/6	44.7	13.5/6	36.4	10.95	47.1	21.75	39.5	12.00	40.7	22.50	64.8	10.21	85.1
137/16	41.8	58/6	80.3	45.1/6	72.6	122.11/-	46.6	13.3/6	35.2	10.40	46.9	25.25	45.9	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1
131/8	40.9	58/6	80.3	42.15/6	68.9	113.4/-	43.2	12.10/-	34.3	9.25	44.1	24.50	44.5	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1
121/16	40.3	58/6	80.3	39.6/6	63.4	104.17/-	40.0	11.10/6	31.6	9.40	40.4	23.50	42.7	13.00	44.1	21.75	62.7	10.21	85.1
127/8	40.1	58/6	80.3	36.6/6	58.5	106.2/6	40.5	11.11/6	31.8	9.10	39.1	22.00	40.0	12.50	42.4	19.13	55.1	10.21	85.1
131/4	41.2	58/6	80.3	34.14/-	55.9	112.5/6	42.9	12.15/6	35.1	9.25	39.8	22.25	40.5	12.50	42.4	20.25	58.4	8.26	68.8
121/16	39.9	58/6	80.3	32.15/-	52.8	114.19/6	43.9	11.19/6	32.9	7.20	31.0	22.25	40.5	12.00	40.7	18.75	54.0	7.-	58.3
136/16	41.4	55/6	76.0	30.3/6	48.6	111.16/-	42.7	11.4/-	31.1	6.55	28.2	20.00	36.4	11.00	37.3	18.-	51.9	6.50	54.2
131/16	43.0	46/-	63.0	28.2/6	45.3	101.1/6	38.6	10.9/6	28.8	6.30	27.2	19.50	35.5	10.75	36.4	17.50	50.3	6.65	55.4
141/2	45.1	44/6	61.0	27.19/6	45.1	102.-/-	39.0	11.5/-	30.9	6.40	27.5	19.00	34.5	10.75	36.4	16.75	48.3	6.80	56.7
145/16	44.6	41/6	56.8	27.6/6	44.2	98.17/6	37.8	10.16/-	29.6	6.30	27.2	16.25	29.5	9.-	30.5	—	—	6.95	57.9
137/3	43.2	41/6	56.8	27.14/6	44.7	98.18/-	37.8	10.14/-	29.4	6.65	28.6	16.50	30.0	9.-	30.5	11.63	33.5	7.10	59.2
14	43.6	41/6	56.8	26.4/-	42.2	99.2/6	37.9	10.5/-	28.1	6.90	29.7	16.25	29.5	9.-	30.5	11.75	33.9	7.25	60.4
131/16	43.4	42/6	58.2	25.7/6	40.9	100.9/6	38.4	9.10/-	26.1	7.15	30.8	16.00	29.1	8.75	29.7	11.-	31.7	7.40	61.7
135/8	42.4	43/6	59.6	24.16/-	39.9	96.18/-	37.0	9.6/-	25.5	7.05	30.4	17.00	30.9	9.-	30.5	—	—	7.40	61.7
131/2	42.0	43/6	59.6	24.11/6	39.6	95.12	36.5	9.18/-	27.2	6.85	29.5	16.25	29.5	8.75	29.7	—	—	7.40	61.7

Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche. 4) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9) Noteering Schotland 59/6. 6) 58/- 7) 4 Mrt. 8) 11 Mrt. 9) 18 Mrt. 10) 3 Mrt. 11) 10 Mrt. 12) 17 Mrt. 13) 8 Mrt.

lager afgedaan, toen telegrammen uit Londen een iets flauwere stemming voor Ned.-Indische theeën meldden.

De kwaliteit blijft echter, ook van de Java-thee, goed ondanks den West-moesson.

Er werd niet veel opgehouden en de totale gemiddelde veilingprijs steeg van 30% tot 31¼ cts. per hKG. in entrepôt.

In Londen werd veel thee aangeboden, welke tegen niet veel lagere prijzen werd opgenomen. Ceylon-thee gaf blijk van verbetering van kwaliteit, hetgeen oorzaak was, dat de prijzen niet terugliepen.

In verband met de a.s. feestdagen, zullen de veilingen te Londen eerst 4 April worden hervat en derhalve zal er volgende week geen markt-overzicht verschijnen.

Amsterdam, 21 Maart 1932.

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '31 tot 11 Mrt. '32	Overeenkomstige periode	
		1930/'31	1929/'30
Ontvangsten Gulf-Havens.	8691	8146	7763
Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	907	907	1116
" " 't Vasteland etc.	2524	3108	3400
" " het Orient....	2751	1136	971
" " Canada/Mexico	121	157	156

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	11 Mrt. '32	Overeenkomstig tijdstip	
		1931	1930
Amerik. havens.....	4655	3922	2005
Binnenland	1960	1421	1229
New-York	208	229	95
New Orleans	1088	791	465
Liverpool	299	468	409

IJZER.

Van de ruwijzermarkt valt weinig nieuws te melden. Lux 3 wordt zoo goed als niet verhandeld, zodat de prijs van 40/- goud fob. Antwerpen nominaal is. Cleveland No. 3

noteert evenals veertien dagen geleden 58/6 fot. hoogoven voor het Tees-district en dezelfde prijs fot. Grangemouth voor levering naar Schotland. Midland-ijzer is daar 1½ sh. goedkooper. De Fransche producenten van gietijzer houden thans besprekingen voor de wederoprichting van een verkoopkantoor en een regeling van de productie. Van het welslagen van deze besprekingen hangt ook het lot af van het Comptoir belge (verkoopkantoor voor de Belgische markt, waarin dezelfde producenten zitten, die thans in Frankrijk aan de besprekingen deelnemen), dat in April afloopt. De staalmarkt hecht in de afgelopen 14 dagen een aanmerkelijk ongunstiger aspect gekregen. Stafijzer noteert thans 48/- goud fob. Antwerpen, een daling dus van 2/-.

STEENKOLEN.

De Engelsche kolenuitvoer ondervond den invloed van de stijging van den Pondenkoers. In de komende maanden is nog meer onzekerheid voor de Engelsche kolenindustrie te verwachten, aangezien op 8 Juli de 7½-urige arbeidsdag automatisch plaats maakt voor den 7-urigen.

De sterke vermindering van het invoercontingent van Engelsche kolen in Duitschland wordt door Northumberland en Durham het meest gevoeld.

De afzet van het Westfaalsche Syndicaat verminderde in Februari met 14.221 ton per arbeidsdag.

Door de mijnarbeiders in Nederland is een loonsverlaging van 5 pCt. geaccepteerd.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 7.35
Durham Ongezeefde	7.85
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	9.35
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	7.—
Yorkshire gewasschen Singles	8.10
Westfaalsche Veförder	10.60
" Vlamstukken I	11.75
" Smeenootjes	11.50
" Gasvlamförder	11.—
" Gietcokes	12.—
Hollandsche Eierbriketten	11.50

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 8.40. Markt flauw. 22 Maart 1932.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS							
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland	RUBBER ¹⁾ Standard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOPPIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Af. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v.d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100		
			In-voer	Uit-voer	In-voer	Uit-voer	In-voer	Uit-voer	In-voer	Uit-voer						
1925	f 159.75	% 100	Sh. 2/11,625	% 100.0	f. 18.75	% 100.0	cts. 61.375	% 100.0	cts. 84.5	% 100.0	f 35.875	% 100.0	100	100	100.0	100.0
1926	153.50	96.1	2/-	67.4	17.50	93.3	55.375	90.2	94.25	111.5	34.—	94.8	112	128	93.2	92.9
1927	160.50	100.5	1/6,375	51.6	19,125	102.0	46,875	76.4	82.75	97.9	32,625	90.9	113	116	95.4	89.5
1928	151.50	94.8	-10,75	30.2	15,85	84.5	49,625	80.9	75.25	89.1	31,875	88.9	118	128	96.4	87.6
1929	146.00	91.4	-10,25	28.8	13.—	69.3	50,75	82.7	69.25	82.0	27,375	76.3	122	132	91.6	82.6
1930	141.50	88.6	-5,875	16.5	9,60	51.2	32	52.1	60.75	71.8	22,625	63.1	124	135	75.5	69.4
1931	110.75	69.3	-3	8.4	8.—	42.7	25	40.7	42.50	50.3	15,375	42.9	117	136	62.6	57.9
Jan. 1930	147.50	93.9	-7,375	20.7	11,675	62.3	35	57.0	60.50	71.6	26,875	74.9	128	136	84.5	76.9
Febr. "	147.50	92.3	-8	22.5	11,40	60.8	35	57.0	58.25	68.9	26,375	73.5	112	126	81.3	75.2
Maart "	147.50	92.3	-7,625	21.4	10,70	57.1	35	57.0	62.25	73.7	25,25	70.4	125	131	78.7	74.2
April "	147.50	92.3	-7,375	20.7	10,55	56.3	35	57.0	59.50	70.4	26,125	72.8	115	127	78.7	72.8
Mei "	145.00	90.8	-6,875	19.3	9,80	52.3	34.75	56.6	58	68.6	25.50	71.1	132	132	76.1	72.0
Juni "	145.00	90.8	-6,125	17.2	9,775	52.1	33	53.8	58	68.6	22,875	63.8	131	133	76.1	70.4
Juli "	142.50	89.2	-5,625	15.8	9,275	49.5	31.50	51.3	55.50	65.7	21,75	60.6	138	141	74.2	69.3
Aug. "	142.50	89.2	-4,875	13.8	8,50	45.3	29.50	48.1	55.25	65.4	20.—	55.7	129	145	73.5	67.9
Sept. "	140.00	87.6	-4,125	11.6	7,975	42.5	28.25	46.0	59.50	70.4	19,25	53.7	122	126	72.3	65.4
Oct. "	132.50	82.9	-4	11.2	8,625	46.0	29	47.3	66.50	78.7	18,75	52.3	128	152	71.6	64.6
Nov. "	130.00	81.4	-4,375	12.3	8,75	46.7	29	47.3	68.25	80.8	19,375	54.0	121	139	71.0	63.3
Dec. "	130.00	81.4	-4,375	12.3	8,20	43.7	29	47.3	66.75	79.0	19.—	53.0	105	129	69.0	61.3
Jan. 1931	125.00	78.2	-4,25	11.9	8,20	43.7	28	45.6	66.25	78.4	18,25	50.9	121	132	67.7	59.2
Febr. "	125.00	78.2	-3,875	10.9	8,20	43.7	26.25	42.8	53	62.7	18,125	50.7	96	121	67.1	59.4
Maart "	125.00	78.2	-3,75	10.5	8,30	43.7	25.50	41.5	45	53.3	18,625	51.9	107	140	66.5	59.1
April "	125.00	78.2	-3,125	8.8	8,575	45.7	24.75	40.3	43	50.9	17.50	48.8	110	138	65.8	58.4
Mei "	125.00	78.2	-3,125	8.8	8,50	45.3	25	40.7	40.25	47.6	15,375	42.9	114	141	65.8	56.8
Juni "	110.00	68.9	-3,125	8.8	8,575	45.7	25.75	42.0	39.50	46.7	14,125	39.4	127	133	64.5	56.8
Juli "	110.00	68.9	-3	8.4	8,775	46.8	27	44.0	38.25	45.3	15.—	41.8	138	153	62.6	55.8
Aug. "	100.00	62.6	-2,5	7.0	7,90	42.1	25.50	41.5	38.50	45.6	14,125	39.4	122	142	60.6	55.6
Sept. "	100.00	62.6	-2,375	6.7	7,525	40.1	23.75	38.7	37.50	44.4	13,375	37.3	125	146	58.7	58.1
Oct. "	100.00	62.6	-2,375	6.7	7,55	40.3	23	37.5	37.75	44.7	13,25	36.9	119	146	58.7	58.5
Nov. "	100.00	62.6	-2,25	6.3	7,15	38.1	23	37.5	37	43.8	13.75	38.3	113	132	58.7	58.8
Dec. "	82.50	51.6	-2,25	6.3	6,75	35.0	23	37.5	35	41.4	12.75	35.5	115	114	54.8	58.8
Jan. 1932	82.50	51.6	-2,125	6.0	7,35	39.2	23	37.5	32	37.9	13,125	36.6	103	107	54.2	58.4
Febr. "	82.50	51.6	-2	5.6	7,05	37.6	23	37.5	30	35.5	14,50	40.4	86	111	53.5	59.8
7 Mrt. "	82.50	51.6	-1,75	4.9	6,625	35.3	23	37.5	30.75	36.4	15.25	42.5				
14 "	82.50	51.6	-1,75	4.9	6,50	34.7	23	37.5	31,25	37.0	14,625	40.8				
21 "	82.50	51.6	-1,4375	4.0	6,50	34.7	23	37.5			14,625	40.8				

¹⁾ Jaar- en maandgem. afger. op ¼ pence. ²⁾ 3 Mrt. ³⁾ 17 Mrt. N.B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. zijn op goudbasis omgerekend